ԺԱ. ՏԱՐԻ 3132 — 16 ՅՈՒԼԻՍ 1894 — 24 ՄՈՒՀԱՐՐԵՄ 1312 — ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԷՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌وه‌لك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արժէք	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Դպրատանց թղթատարի ծախքը միջերեան		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՊՏՈՅՏ ՄԸ
ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՆ ԱՌԹԻՒ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԳԾԻՆ ՎՐԱՅ

Երկրաշարժին աղէտալի հետքերը որոնք Նիկոմիդիայէն անդին, մանաւանդ Ատաբազարի ու շրջակայ գիւղերուն մէջ, իրենց սաստկագոյն աստիճանին հասած են, նուազ զգալի եղած են Անատոլուի երկաթուղւոյ գծին առաջին մասին վրայ։ Հայտար-Փաշայէն մինչեւ յաջորդ խծիը կայարանները ամենէն աւելի վնասուած գիւղն է Մալթեփէ, որուն համար առանց չափազանցութեան կարելի է ըսել թէ աւերակներու կոյտ մը դարձած է. իրմէ ետքը կուգայ Բէնտիք, թէեւ նուազ վնասուած. իսկ Կըզըլ-Թօփրագ, Կէօզ-Թէփէ, Էրէնքէօյ, Պօսթանճըք ու Գարթալ աննշան վնասներ միայն կրած են։

Դուէմ-Փազարի, Սամանլըյի եւ կեդրոնին հայաբնակ մեծ գաղերու աւերումներուն ու անոնց հետեւանք եղող թշուառութիւններուն վրայ օրը օրին տեղեկութիւններ հաղորդած ըլլալով արդէն, աւելորդ չէր պտոյտ մը կատարել նաեւ Անատոլուի գծին երկարութեամբ որուն վրայ որոշ գաղափար մը չունէինք դեռ։ Եթէ «ժամանակը դրամ է»ի սկզբունքը իր իսկական նշանակութեամբն ըմբռնուած ըլլար մեր մէջ, այս պտոյտին նուիրուած քանի մը ժամերը պարզապէս կորսուած ժամեր պէտք է սեպուէին, վասն զի ընդհանուր աղէտի ու դժբաղդութեան օրերու մէջ՝ հաճելի ժամանց մը չէ երբեք շրջիլ իրենց թմբրութեան մէջ թաղուած հանդարտիկ գիւղեր, բնութեան լիառատ պարգեւներովը օժտուած, ուր սիրուն ամառանոցներ իրենց շուքը կը տարածեն արգաւանդ դաշտերու եւ այգիներու վրայ։ Բայց անգամ մը կառախումբը ճամբայ ելած էր, ու ա՛լ կարելի չէր ետ դառնալ։ Հայտար-Փաշայի կայարանին կիսաւեր տեսքը շուտով մոռցուեցաւ յաջորդաբար պարզուող գեղատեսիլ պատկերներէն, ուր ամէն ինչ կ'երեւէր, բայց ի ցնցման հետքերէ, բարեբաղդաբար։ Երկրաշարժի տեսակէտով աննշան եղող այս գնացքով ինքզինքս Գարթալ գտայ։

* * *

Եթէ ձանձրոյթի վրայ իրական գաղափար մը ունենալ կ'ուզէք, ամառ օր մը, ցերեկ ժամանակ, Գարթալ գացէք, մանաւանդ առանձին. նոյն իսկ Նոր գիւղ մը այցելած ըլլալու հետաքրքրութիւննիդ չափէն տեւէ կէս ժամէ աւելի, որմէ ետք ձեր «սիրեցեալ գաղափարը» պիտի դառնայ կառախումբին մեկնման ժամը որ չի հասնիր։

Գարթալի ամենէն աւելի ուշագրաւ մասն է իր շուկան, ծովեզրէն մինչեւ երկաթուղւոյ գիծը երկարող լայն ծառուղի մը, զոր բնութիւնը գեղեցկացուցած է ու մարդիկ ագեղցուցած են։ Կրպակներու անվերջ շարքը, մանրավաճառներու համախռնումը, բազմութեան եռուզեռումը, տղայոց պոռչտուքը, ամէն բան միացած են ասիական քաղաքի մը գռեհիկ երեւոյթը տալու այդ հովանաւոր ճամբուն, որ ուրիշ գեղի մը մէջ պիտի կրնար հեշտալի ճեմավայր մը դառնալ։

Այդ աղմկալից կեդրոնէն քիչ վերը, հին թաղի մը մէջ, կը բարձրանար Ս. Նշան եկեղեցին. փութացի քայլերս դէպի հոն ուղղել, մտածելով թէ ինչ որ պատահած էր գիւղին մէջ, յունիս 28ի եւ յաջորդ ցնցումներուն ժամանակ, պիտի կրնայի անշուշտ իմանալ այն տեղէն։ Պարտէզին մէջ, որուն դուռը բաց էր, եւ քահանայի ու ժամկոչի խցիկներուն մէջ, որոնք իրենց աւանդական ձեւը պահած էին, մեռելական լռութիւն մը կը տիրէր. եկեղեցին բաւական մեծ, բարձր ու գեղեցկաշէն, այդ խարխուլ տուներով շրջապատուած թաղին մէջ կը կանգնէր նոր ու պայծառ, արեւուն վառ ճառագայթներուն տակ ցոլալով. սաճարին դուռը միայն գոցուած էր իր խաչէն ու վերնատան մէջ պատուհանը թէեւ ճեղքուածքի մը հետքը կը կրէր. ուրիշ ոչինչ։ Ուզեցի ներս մտնել. ժամկոչը բացակայ էր ու բանալին ալ հետը տարած. գիւղին քահանան փնտռեցի, այն ալ բացակայ։ Գաւառացի մը կար միայն, որ քաղցրաբար սկսաւ իր պատմութիւնը պատմել, թէ ինչպէս Պայպուրթէն ճամբայ ելած էր Պոլիս գալու եւ Երուսաղէմ ուխտի երթալու համար։ Համբերութեամբ մտիկ կ'ընէի զինքը, եւ երբ վերջապէս երկրաշարժին վրայ դարձաւ խօսակցութիւնը, չի զարմացայ տեսնելով որ ինքն էր ինծմէ տեղեկութիւն սպասողը։ Քաղաքէն հեռու այդ գիւղին մէջ ցնցման լուրեր միայն իմացած էին. արագ կերպով իրեն գոհացում տալէ ետքը, հրաժեշտ առի՝ ներում խնդրելով որ իր միջօրէի հանգիստը խանգարած էի։

—Դպրոցը կրնա՞մ այցելել։

—Գոց է, սիրելիս։

—Գոնէ գերեզմանատունը պտտիմ։

—Այն ալ շատ հեռու է, գեղին ծայրը։

Ի զուր կը մաքառէի այդ օրուան ճակատագրիս դէմ. շահեկան կամ նոր բան մը չի պիտի գտնէի ճամբուս վրայ։ Ամենէն գործնական միջոցն էր կայարան դառնալ. ճամբան հանդիպեցայ «ամառակալ քահանային» որ խանութէ մը կ'ելլէր. փորձեցի իրմէն բան մը իմանալ, բայց մայրաքաղաքցի տէր հայրը,—գաւառացիէն նուազ բարեհաճ,—խոյս ձեւով մը ու չոր ձայնով մը.

—Հոս բան չկայ, ըսաւ,

ու կօշկակարի մը խանութը մտաւ, ուսկից երկու մարդեր զինքը կը ձայնէին։

Կայարանին մօտ, ուր ժամ մը սպասել հարկ էր, գազինօին պարտէզին ապաստանեցայ, պատսպարուելու համար կիզիչ արեւէն որ կը խանձէր անցորդին երեսը։ Եւ խղճի հանգստութեան համար, վերջին փորձ մը ըրի սրճարանատիրոջ հարցափորձելով.

—Երկրաշարժը այստեղ շատ վնաս հասուցի՞ց։

—Մեր եկեղեցին բաւական ճեղքուեցաւ։

—Ատիկա իմացայ. ուրի՞շ։

Խօսակիցս, որ յոյն մըն էր, առիթէն օգտուելով ջանաց իր խանութին տատանումն ալ նկարագրել կարեւոր դէպքի մը պէս, թէ ինչպէս վար գլտորած ու կոտրտած էին իր բոլոր շիշերը։ Ու չի մոռցաւ յարելու «...Մէզգեսա՛ր քոնեակի շիշերը»։ Եւ դեռ ըսողներ կան որ ռէքլամի ամերիկեան ըմբռնումը մուտ գտած չէ տեղական քաղքերուն մէջ։

* * *

Երբ Մալթեփէի կիսաւեր կայարանին առջեւ հասայ, արդէն կը փնտռէի Գարթալը, որ հակառակ իր ազդած ձանձրոյթին ու ներկայացուցած տափօրինակ դէմքերուն, գոնէ սրտի ճմլում ու տրտմութիւն չէր պատճառած։ Հոս, այս հարթ հաւասար գիւղին մէջ, որ այնքան գեղեցիկ դիրք մը ունի ծովու եւ ցամաքի կողմէն, աւերակներու շարք մը կը պարզուէր չորս դին. եւ հարիւրաւոր ընտանիքներ, Թուրք, Յոյն, Հայ, ամենքն ալ ապաստանած էին խրճիթներու եւ տաղաւարներու տակ, շատերը փսիաթներէ կազմուած։

Երկաթուղւոյ գիծը երկու մասի կը բաժնէ Մալթեփէն. այդ երկու թաղերն ալ, մէկը ծովահայեաց ու միւսը դաշտերուն երկայնութեամբ տարածուած, աւերման ու կործանման նոյն խղճալի երեւոյթը կը պարզեն։ Մեծ մասով աղքատիկ այդ գիւղը բոլորովին աղքատացած է հիմակ. հին ու պատառոտուն լաթերէ եւ սաւաններէ կազմուած խրճիթներն իսկ բնաւ չեն նմանիր ուրիշ տեղեր տեսնուածներուն. աւելի ողորմելի, աւելի աղքատ, աւելի պզտիկ էին ամէնքն ալ։ Բոլոր գեղը ոտքի վրայ էր, ու մինչ կիները իրենց բացօթեայ կեանքի առտնին գործերով կը զբաղէին ու տղաքներն անգիտակից անհոգութեամբ մը,—որ անհուն տխրութիւն մը կը պարունակէ իր մէջ,—կը խաղային, էրիկ մարդիկ իրենց աւերակ կամ կիսափուլ տնակներուն առջեւ կեցած, ընտանի յարկը վերականգնելու միջոցը կը խորհէին. բայց խորհելու աւելի անհրաժեշտ պէտքեր կային այդ խեղճերուն համար, իրենց օրապահիկը։

Այդ ամայի ու հեռաւոր անկիւնը, երկրաշարժին պատճառած աղէտը տարօրինակապէս ազդեցիկ է. աշխարհէ մոռցուած նաւաբեկեալներու երեւոյթը ունին արկածեալները։ Հազիւ երբեմն կառաշարին սուլումը կուգայ կենդանութեան նշան մը տալ այդ աւերակ գիւղին, հետաքրքիր գլուխներ դուրս կը ցցուին վագոններու պատուհաններէն, քիչ ետքը վերստին իրենց ամայութեանը մէջ ձգելու համար զանոնք։

Ասոնք ալ, ուրիշ տեղի վրանաբնակներուն պէս, իրենց բոլոր յոյսը դրած են կառավարական հոգածութեան ու մարդասէրներու նպաստին վրայ։

Գիւղին այն մասը որ դէպ ի ծովեզրը կը տանի, խճողուած ըլլալով քարուկիր տուներով, շատ աւելի խղճալի երեւոյթ մը առած է. ամբողջ փողոցներ, նեղ ու անել, փլատակներու շարք մը դարձած են, պարտէզներու ցածկեկ պատերն անգամ խնայուած չըլլալով։

Հոն ալ նորէն եկեղեցի մը, յունաց եկեղեցին, գրեթէ աւերակ դարձած, ամէնէն տխուր ներգործութիւնը կ'ընէ. իրենց տուներէն ու կայքէն զրկուած ազգաբնակիչներ ո՛չ իսկ կրնան Աստուծոյ տունը մտնել, աղօթելու եւ հոգեկան սփոփանք գտնելու համար։

Այդ պզտիկ գիւղը, իր աւերակներուն մէջէն, հիմակ աւելի մեծ կ'երեւի. եւ մտքի վրայ հանդարտող փողոցները՝ իրենց քարուքանդ վիճակին մէջ՝ երկար, անվերջ շարք մը կը ձեւացունեն։

Բան մը, որ նորեկին աչքին կը զարնէ Մալթեփէի մէջ, կիներուն ժրաջան ու աշխատասէր երեւոյթն է. ո՛չ մէկ խրճիթի շուրջը, ո՛չ մէկ տաղաւարի տակ, չի տեսնուիր կին մը կամ աղջիկ մը՝ որ յուսահատ լքման մը մատնուած ըլլայ ինքզինքը. ամէնքն ալ, ժիր, գործունեայ, զբաղում մը ունին, տենդոտ գործունէութիւն մը, թէեւ տխուր ու գունատ է դէմքերնին եւ ձեռքերնին կը դողդղայ իրենց անստոյգ վիճակին բերմամբ։

Կարճ զառիվայր մը դէպ ի ծովեզրը կը տանի։ Հոն, աւելի հանդարտ է տեսարանը ու նուազ ցաւագին. աւերակ չկայ, այլ մասնակի քայքայումներ՝ որոնց ենթակայ եղող շէնքերը նորոգուելու կամ վար առնուելու վրայ են. լայն ու անհարթ ծովեզերք մը, ուր տեղ մը մաքուր քարափ մը շինուած է վիլլաներու շարքին առջեւ, ու քայլ մը անդին՝ աւազուտ, խորտուբորդ գետին մը՝ տնակներով եզերուած. մէկ ծայրը նաւամատոյցը, ծովուն մէջ երկարած, անձայն, անշշուկ. ոչ շոգենաւի մը մերձենալը պատրաստ մը կը հաճորէ փեզազիններուն համար. եւ հոս հոն ծովու բաղնիքներ, նոյն ամայացած վիճակին մէջ։ Ծովն իսկ կարծես կը դժուարանայ իր ալիքները ուժգին բաղխել, ու միմիայն ծփծփանքով մը միայն կը գգուէ այդ վիրաւոր գիւղին եզերքը ուր ձկնորսներ ձեռքերնին ծալլած՝ կը սպասեն իրենց ճերմակ խաղաղ նաւակներուն մէջ։

Այդ լքուած ու ամայի ափունքին վրայ, արեւուն վիժտակի ճառագայթներուն տակ, որոնք տեսարանի կիզիչ ջերմութիւն մը կը սփռէին, նկատելով հովէն որ սաբչոփի մը պէս կը փչէր ու ժխորներն որոնք կը բզքային օդին մէջ, աչքս ծովուն յառած ու երբեմն ալ... ժամացոյցիս, երկար սպասումէ մը ետք վերջապէս ողջունեցի կայարան դառնալու ժամը։

Եւ երբ կառախումբը հեւ ի հեւ կը սուրար դէպ ի Պօսթանճըք ու յաջորդ կայարանները, նորէն դիտեցի որ երկրաշարժի հետք չկայ գծին երկայնութեամբը եւ ամէն բան իր իր տեղն է, հանդարտ ու գեղածիծաղ։ Խեղճ Մալթեփէն միայն զոհուած էր երկրաշարժին, Անատոլուի գծին առաջին մասին վրայ գտնուող գիւղերուն մէջէն։

ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

1891—92 տարւոյ ուսումնական տեղեկագրէն քաղուած։

Վարժարանիս Արհեստանոցը, ինչպէս յայտնի է, ունի երկու տեսակ աշակերտ, մին կը կազմեն նոքա որք Վարժարանիս ուսումնական ճիւղին կանոնաւորապէս հետեւելով արհեստ մը կրթուին իբրեւ կամաւոր ուսում, եւ օրը սովորաբար միայն մէկ ժամ կը նուիրեն անոր։ Միւս տեսակին կը վերաբերին բուն արհեստաւոր աշակերտները, որք միմիայն արհեստ կը սովրին։ Այս վերջիններէն Արամ Տ. Ն. Վաղանեան եւ Մկրտիչ Գիլէեան, երկուքն ալ Երզրումցի, որոնք յառաջագոյն աշակերտած էին տեղւոյս ազգային դպրոցին, եւ չորս տարիէ ի վեր իբրեւ երթեւեկ աշակերտ կը յաճախէին Վարժարանիս արհեստանոցը, այս տարի աւարտեցին իրենց ընթացքը։ Ա. Վաղանեան հիւսնութեան մէջ եւ Մ. Գիլէեան կօշկարարութեան մէջ ստացան Վարպետ-Օգնականի վկայական։

Արհեստանոցիս բոլոր աշակերտք առաջնորդութեամբ երկու Արհեստաւորաց, որք տարուէս սկիզբէն յաջորդեցին իրենց նախորդներուն՝ Յ. Տ. Պօղոսեանին եւ Ա. Խարախանեանին, կատարեցին զանազան աշխատանքներ, այն է փոքր ու մեծ սեղաններ, աթոռներ, դարաններ, երկաթեայ աշտանակներ, կղպանքներ, մամուլներ, բանալիներ, ագնիլներ, եւ փայտի ու երկաթի ճախարակներու վրայ քաշուած ուրիշ շատ մը ձեւեր, որոնք տարեկան քննութեանց վերջին օրը Արհեստանոցին մէջ ի տես դրուած լինելով իրենց շինքի նրբութեամբ եւ գեղեցկութեամբ արժանացան ամենքի հիացման։

* * *

Վարժարանը այս տարի եւս իր ամառնային արձակուրդի մէկ մասը, այն է Օգոստոս ամիսը, անցուց իր Ամարանոցին Սրտաձորի մէջ, որ կը ձգուի Երզրումի դաշտին հիւսիսային կողմէն փակող Խոտաթիւրի լեռանց մէջ՝ հարաւային արեւմտեան դէպի հիւսիսային արեւելք, քաղաքէն շուրջ չորս ժամ հեռի։ Օրերով առաջ հարկ եղած նախապատրաստութեանց տեսնուելէն յետոյ՝ յուլիս ամսոյ 1ին այնտեղ կը գտնուէին 68 աշակերտք, Տեսուչք իրենց ընտանիքներով եւ բոլոր ուսուցիչք։ Ցանկապէս փոքրուած մարգերու վրայ զարնուած էին վարժարանին սեպհական 15ի չափ խոշոր եւ գեղաձեւ վրանները, ուրիշ քանի մը մասնաւոր վրաններու հետ։ Փայտէ շինուած էին մառանը ու խոհանոցը։ Վրաններու տեղւոյն երկար շարքին առաջ կը պարզուէր Զորավոտակի ընթացքին վրայ յատկապէս շինուած ընդարձակ ջրաւազան մը իր վրայ տատանող սիրուն նաւակովը եւ իր բերնին վրայ կազմուած շառաչուն ջրվէժով։

Սրտաձորի ժամանակացոյցը հաճելին եւ օգտակարը միացնելու սկզբունքով կը տրամադրէր 2—3 ժամ ուսումնական զբաղում, զոր աշակերտք 15 մէտր երկայնութիւն եւ 6 մէտր լայնութիւն ունեցող ընդարձակ սեղանատուն-վրանի զով շուքին տակ գրասեղանի առաջ անձանձիր կը կատարէին։ Աշակերտք իրենց ազատ ժամանակը մեծ մասամբ կը նուիրէին զբօսանքի. ամէն օր կանոնաւորապէս 2 անգամ, ճաշէն եւ ընթրիքէն առաջ, ամենքը միասին կը լողային պաղ ջրին մէջ, իսկ միւս ժամանակները կը թիավարէին, կամ զանազան խաղեր կը կատարէին վրաններու շուրջը, վտակին եւ առուներուն եզերքները եւ Զորաբերանը եզերող լերանց տափարակ քղանցներուն վրայ։

Ջերմ շնորհակալութեան զգացումներով պէտք է յիշել այս տեղ թէ տեղական բարեխնամ կառավարութիւնը, ուրիշ տարիներու պէս, այս տարի եւս բարեհաճած էր 2 հեծեալ ոստիկաններ շնորհել, որոնք գիշեր ցերեկ կը հսկէին վրաններուն ապահովութեան համար. մինչ գաղ իր յատուկ պաշտօնէից համաձայն՝ գաղտնի ապահովութեան հսկող հեծեալ ոստիկաններու մէկ խումբը իր պտոյտներուն մէջ մասնաւոր ուշադրութիւն կը դարձնէր մեր վրաններուն շրջակայքին։

Ինչպէս կը տեսնուի՝ Վարժարանիս մէջ ուսումնական լուրջ պարապմանց հետ —«Առողջ միտք առողջ մարմնի մէջ»— սկզբունքն եւս չեն պակսիր աշակերտաց, եւ սոսկ դիտուած կը տրուի մանկավարժութեան օրէնքներէն մէկուն, որ կը պահանջէ ներդաշնակութեան մէջ պահել աշակերտին միտքն ու մարմինը։ Վարժարանիս այս ուղղութիւնն ու մեծ առաւելութիւնը չեն փնտռեր այն կոյրի անձինք, որք կա՛մ անգիտակից են բոլորովին մանկավարժութեան օրինաց պահանջներուն, եւ կա՛մ չափազանցելու պատրուակներ կը փնտռեն. եւ այսպէս կը սկսին տարին անդին խօսիլ եւ հրապարակել իբր թէ վարժարանս եւ մասնաւորապէս զայն կառավարողը եղեր են «Խրախճանասէր եւ զուարճանասէր»։ Վարժարանիս հեռու գտնուող եւ հետեւաբար բուն իրողութեան անծանօթ բարեկամ անձինք ի հարկէ կը գայթակղին այսպիսի լուրերէ՝ խորհելով անշուշտ թէ այդ խրախճանութիւն եւ զուարճութիւն բառերը ընդհանրապէս սիրուած եւ հասկցուած բաներն են, այսինքն ոգելից ըմպելիք, զեղխութիւն, թղթախաղ եւ այլն։ Արեւու պէս պայծառ եւ այսչափ տարիներու ընթացքին մէջ համայն երկրացիներուն կարծիք չորացած դարձած իրողութիւն մ'է սակայն թէ զուարճութեան այդ անվայելի միջոցները Տեսչաց կամ Վարժարանին ուրախութեանց մէջ երբեք տեղ կատարած չեն։ Տեսչաց եւ ուսուցչաց սիրտն, եւ, ինչպէս բնական է, մեծ մասամբ իրենց աշակերտաց հետ միասին կատարած ուրախութեանց միջոցները ուրիշ բան եղած չեն եւ չեն կարող լինել, եթէ ոչ Տեղեկագրիս մէջ յիշուած երաժշտութիւնը, նկարչութիւնը, օգտախօսութիւնը եւ այլ այսպիսի բոլորովին անմեղ, առողջարար եւ կրթիչ զբօսանքներ, եւ եթէ Վարժարանը այս կերպով խրախճանին կը նպաստէ լաւ տարրերուն ներմուծման կամ տարածման, այդ բանը իրաւամբ արժանի եւ պարծանք կը համարի իւր համար։

* * *

Վարժարանը ներկայ ուսումնական տարւոյն հետ կը վերջացնէ իւր Առաջին Տասնամեայ շրջանը, եւ կը պատրաստուի առաջիկայ ուսումնական տարեգլխէն մտնելու նոր շրջան մը, երբ պիտի սկսի գործադրուիլ Բարեյիշատակ Հիմնադրի Կտակի հիման վրայ Կտակակատարի կողմէ Վարժարանիս համար պատրաստուած Կանոնագիրը, որ այս տարուան Յուլիս ամսոյ 16ին ընդունուեցաւ եւ վաւերացաւ Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ։

Այդ Կանոնագրին համաձայն, որով կը սահմանուին Վարժարանիս հիմնական կանոնները եւ նորա վարչութեան եղանակը, արդէն կազմուած է վարիչ մարմիններէն առաջինը, այն է Կ. Պոլսոյ Խնամակալութիւնը, Նախագահութեամբ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հօր եւ անդամակցութեամբ Մայրաքաղաքի ականաւոր ազգայիններէն 6 անձանց, որք են.

Էսաեան	Յովհաննէս	Էֆէնտի
Կիւլպէնկեան	Պետրոս	»
Մաքսուտ	Սիմոն	Պէյ
Նորատունկեան	Գաբրիէլ	Էֆէնտի
Նուրեան	Յովհաննէս	»
Ունճեան	Աբիկ	»

Կտակի եւ կանոնագրի տրամադրութիւններէն մին լինելով Վարժարանին գտնուած տեղւոյն վրայ եւս Հոգաբարձութիւն մը հաստատել Կեդրոնական Խնամակալութեան անմիջական հսկողութեան եւ Թեմակալ Առաջնորդին նախագահութեան ներքեւ, Պատուական Խնամակալութիւնը, որ ըստ կանոնագրի պաշտօն ունի այդ մարմնոյ ընտրութեան եղանակը որոշելու, այս անգամուան համար այնպէս որոշեց որ տեղւոյս Գեր. Պատր. Փոխանորդ Հայրը եւ Վարժարանիս Տեսչութիւնն ի միասին Երզրումցի վեց արժանաւոր անձերէ բաղկացեալ ընտրելեաց ցանկ մը պատրաստեն, որպէս զի նոցանէ 3ը բուն անդամ եւ միւս 3ը նոցա փոխանորդ որոշուին Խնամակալութեան կողմէ՝ ըստ կանոնագրի։ Ըստ այսմ որոշուեցան հետեւեալ 6 արժանաւոր անձինքը.

Խորասճեան	Դանիէլ	Էֆէնտի
Խերպէկեան	Զաքար	»
Համամճեան	Յակոբ	»
Ղույթանճեան	Մկրտիչ	»
Տէր Ազարեան	Կարապետ	»
Տիգրանեան	Յակոբ	»

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (51)

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՏԺԳՈՅՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ
ՍԻՐԵԼՈՒ ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

Արդեօք օրին մէկը ճշմարտութիւնն պիտի յայտնուէ՞ր այդ մանկամարդ աղջկան, այսպէս ջնջելով երազը զոր բոլոր կեանքին մէջ գգուած էր, իր երազն ու երջանկութիւնը։

Ինք խզեց այդ լռութիւնը։

—Իսկ մա՞յրս, խեղճ մա՞յրս. գիտէ՞ք ինչպէս մեռաւ։

—Հիւանդութեան մը տագնապի միջոցին ուզեց անձնասպան ըլլալ Լօի մէջ... Ազատեցին սակայն... բայց ծանրապէս վիրաւորուած էր... Մեռաւ։

—Ցաւահարութենէ՛ մեռաւ, ճիշդ այդպէս պատմեց մեր մեծ հայրը... կը տեսնէք որ այն Պեռնարը, այն անամօթը, իրաւ երկու ոճիր գործած է... իրաւ մեռուցած է թէ՛ հայրս թէ՛ մայրս...

Ժան Պարթոլէի բազուկն աւելի սաստիկ դողաց։

—Ի՞նչ ունիք, բարեկամս։

—Այդ յիշատակները կը տանջեն զիս..

—Իրաւ, տժգոյն էք, կը դանդաչէք.։ Իմ վրաս կրթնեցէք... յանցանքն իմս է... Ներում կը խնդրեմ... այնքան կը սիրէիք մայրս։ Այսքան տխուր օրեր յիշեցնելու չէի ձեզ...

Ժան ստիպուեցաւ նստարանի մը վրայ նստիլ, գետակին մօտ որ կը վազէր մեծաժխոր։

Բլէզ նստած էր անոր քով, մտահոգ։

Բռնած էր Պարթոլէին մէկ ձեռքը եւ կը համբուրէր։ Աչքերը — Լուանսի աչքերուն նման գեղեցիկ — արցունքով լեցուած էին։

—Բարեկա՛մս, բարեկամս, ներէ՛։

—Ինչո՞ւ ներում կը խնդրէք ինէ, Բլէզ։ Ի՞նչ բան ունիմ ձեզ ներելու։ Շատ բնական չէ՞ որ ձեր հօրն ու մօրը վրայ խօսիք ինծի։ Ձեր ճանչցած ձեր հայրը... մէկ անգամ տեսած եմ միայն... Լուանսի հետ ամուսնութեան օրը... ուրեմն անոր վրայ բան մը չեմ կրնար ըսել ձեզ... Բայց ձեր մօր վրայ, օ՛հ, սիրելի աղջիկ, որչափ շատ որ ուզէք, կրնաք խօսիլ անոր վրայ... Միտքէս չելլար անիկա... Զարմանալի կերպով անոր կը նմանիք, գիտէ՞ք, Բլէզ։ Ըսա՞ծ են ձեզի...

—Այո՛, շատ անգամ։

—Կենդանի պատկերն էք անոր որ ոչ եւս է եւ երբ այս օրուան պէս քովս կը գտնուիք, երբեմն նայելով կամ հետս խօսելով, հաւատացէք որ բնաւ պէտք չունիմ շատ երեւակայութեան՝ ըմբռնելու համար թէ դուք չէք, Բլէզ, որ կը նայիք ինծի ու հետս կը խօսիք, այլ ձեր մայրը, Լուանսը... երբեմն պատրանքն այնքան մեծ է որ կը սարսափիմ։

—Կը սարսափի՞ք։ Երջանիկ չէ՞ք։

—Այո, երջանի՛կ։

Ժան լռեց։

Ո՛չ, ոչ, չէր սխալած։ Այդ պահուն աւելի սոսկում կը զգար քան երջանկութիւն... Չեմ գիտեր ի՛նչ անդունդի մը մէջ գահավիժած կը զգար ինքզինքը ու կը թաւալէր աչքերը փակ։

Վարը ի՞նչ պիտի գտնէր։

Անհուն երանութի՞ւնը, թէ մահ։

Դեռ չէր ուզեր հասկնալ իր հոգին լեցնող աղմուկին պատճառները։

Չէ՛ր համարձակեր։ Կը գինովնար պատրիչ խօսքերէ, կեղծ պատճառներէ զորս ինքնիրեն կը հնարէր։

Ըստ կարի երկար ատեն կը յապաղեցնէր վայրկեանն ուր պիտի ստիպուէր ճշմարտութիւնը ճանչնալ։

Իսկ ճշմարտութի՞ւնը։

—Կը սիրե՛մ զինքը։

Ահա այս բանը չէր ուզեր խոստովանիլ։

Ընդ առաջ կը վազէր այնքան կատարեալ երջանկութեան մը կամ այնքան զարհուրելի դժբախտութեան մը որ կը ջանար դեռ ինքզինքը խաբել իր հոգեկան վիճակին վրայ։

Երբ քիչ մը ինքզինքին կուգար։

—Ո՛չ, ոչ, չեմ սիրեր զայն։

Եւ կը ժպտէր, ուսերը թոթուելով։

—Օ՛ն անդր, շատ յիմարութիւն կ'ըլլայ։

Ա՛լ չէր ուզեր խորհիլ անոր վրայ։

Իր միտքէն, իր յուրեկուան երազներէն ու անքուն գիշերներէն կը վանէր Լուանսը որ հոն դարձած էր յանձին իր աղջկան, իր սքանչելի հրապոյրովը ու գեղովը։

Բայց ի զուր կը վանէր։

Ժպիտը միշտ նոյնքան անոյշ էր, աչքերը միշտ նոյնքան հմայիչ էին, ձայնը նոյնքան հեշտօրէն երաժշտական։

Եւ ինք, խեղճ մարդը, փակելով աչքերն ու հեծեծանք մը զսպելով՝ անշարժ կը թաւալէր ապագայի խաւարին մէջ՝ օր ըստ օրէ աւելի խօլապէս սիրահար՝ իր երիտասարդութեան վերածնող երազին...

Զ

ԿԱՊՈՅՏ ԵՐԿՆՔԻՆ ՏԱԿ

Բլէզ չէր կասկածեր թէ այդ սիրտին մէջ փոթորիկ կար։

Ինքզինքը տաքցած կը զգար զինք շրջապատող համակրութիւններէն, երկար ատենէ ի վեր արեւազուրկ ծաղկի պէս. կը թուէր որ սիրեն զինքը։

Վասնզի Ժան Պարթոլէն միայն կար որ կը փնտռէր զինքը եւ չէր կրնար իրմէ հեռու ապրիլ։

Ֆիլիբն ալ կար, Ֆիլիբ որ անոր ձեռքով ազատուելէ ետք սոսկալի մահուընէ մը, յիզակարծ սիրով մը վառուած էր Բլէզի նկատմամբ։

Երիտասարդն ալ չէր տարակուսեր Պարթոլէի հոգիին խորունկ խռովքին վրայ։

Երկուքն ալ տարօրինակ բան մը չէին անցուներ իրենց միտքէն։

Ֆիլիբ Բլէզին քով կ'անցունէր իր բոլոր պարապ ժամանակները։

Բայց Էկիլ Էգի հանքերը կը վարէր եւ այս անհրաժեշտ աշխատութիւնները շատ անգամ իր ներկայութիւնը կը պահանջէին հողին մէջ։

Երբեմն Բլէզը հետը կը տանէր. անոր հետ կ'իջնար գետնափոր մութ սրահները ուր կը տառապէին հարիւրաւոր մարդեր՝ գետնածուխ հանելու համար։

Այս պտոյտներն աւելցուցած էին Ֆիլիբի սէրը մանկամարդ աղջկան վրայ, վասն զի ամէն անգամ հասկցած էր թէ Բլէզ որքան բարի էր, տեսած բոլոր թշուառութիւններուն կարեկից։

Ինքն ուզած էր տանիլ զայն Բրաս գիւղը, այցելելու համար հիւանդ բանւորներուն, մխիթարելու զանոնք, հագուստ եւ խելաց ի խնամքներ տալու անոնց, ստակ նուիրելու։

Քանի մը օրուան մէջ Բլէզ բարերարուհին եղած էր այդ խեղճ մարդոց։

Իր երեւումը ուրախութիւն կը պատճառէր անոնց։

Եւ դուռներու սեմին վրայ, երբ Բլէզ Ֆիլիբին թեւը մտած կ'անցնէր լերան լերկ զանգուածներուն մէջ բացուած նեղ փողոցներէն, ուրախ ժպիտներ, երախտայայտ ժպիտներ կ'ողջունէին զինքը։

Տրան միշտ կը մասնակցէր այս պտոյտներուն, բայց երբ Ֆիլիբ Բլէզը կը տանէր հանքին ներքնացքները։

Սակայն բաց օդին, շողացող զուարթ արեւին մէջ հետ կ'երթար անիկա։

Անոնց առջեւէն կամ ետեւէն կ'երթար միշտ լուռ ու մունջ, իր քայլն յարմարցնելով քալուածքին, ըստ երեւոյթին ուշադիր անոնց բառերուն, անոնց ըրածներուն։

Երբեմն առանց պատճառի, թերեւս իր հոգին ընդունելուն համար իր շուրջը բացուող ճառագայթումը, Տրան անոնց քով կը վերադառնար։

Բլէզը կը տեսնէր Ֆիլիբին թեւը։

Կը տեսնէր անոնց աչքերը շողարձակ ու երջանիկ։

Երբեմն կը տեսնէր իսկ անոնց ձեռքերը որք կամ դիպուածով, կամ կանխամտածութեամբ իրարու կը հանդիպէին, քանի մը վայրկեան միացած կը կենային, մինչ Ֆիլիբի դէմքը կը տժգունէր եւ Բլէզին աչքերը կը խոնարհէին։

Եւ, իբր թէ հասկնալով սիրոյ այդ յայտարարութիւնները, իբր թէ հաւանէր անոնց այդ սիրուն, կը ժպտէր։

Մնաց որ, հէք խելագարին ներկայութիւնը կարծես սիրտ կուտար անոնց։

Շատ անգամ, ստուերով ու խորհուրդով լի անկիւն մը, հոսանքի մը եզրը կամ ամայի լեռան մէջ հեռուն կորսուած մենաբանի մը հանդիսաւոր անդորրութեան մէջ, կանգ կ'առնէին։

Այն ատեն կը նստէին։

Եւ Տրան կը հանգչէր անոնց ոտքին տակ։

Բլէզ եւ Ֆիլիբ կը խօսակցէին եւ Տրան, տղու մը պէս, երբեմն կը կրկնէր անոնց խօսքերը, ուր սէրը կ'երգէր, ուր կը զեղուր իրենց սիրտը։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 16/28 ՅՈՒԼԻՍ, 1894

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ օր կ'ըսէինք թէ Քաղաքակրթութիւնն, եթէ չի կրնար կարգ մը բնական պատահարներու առաջքն առնուլ, գէթ անոնց աղետալի հետեւանքը կը մեղմացնէ: Երկրաշարժն այն մէկ հատիկ բնական պատահարն է որուն դէմ մարդկային հեռատեսութիւնն և իմաստութիւնն անզօր կը գտնուին ցարդ: Հրդեհի մը զոհերը կը մեղքնանք ամենքս: Բայց միւս կողմէ գիտենք թէ Քաղաքակրթութեան արդի վիճակին մէջ հրդեհի վնասներուն դէմ գրեթէ կատարելապէս ապահովուելու միջոցը կայ: Քիչ մը խնայողութեամբ, ապահովագրութեան տարեկան տուրքը մի կողմ դնելով, մարդ կրնայ իր տունն ալ իր կահկարասին ալ, որպէս և իր խանութն ու վաճառքն ապահովագրել, և հրդեհի պատճառաւ ամենեւին խնաս չըլլալ: Համաճարակի ժամանակ քիչ մը զգուշութիւն առնլով, կարելի է վարակեալ տեղերէն հեռանալ, և կամ վերջին ծայր մաքրութիւն և զգուշութիւն ի գործ դնել իր անձին վրայ, իր տան ու գործատեղւոյն մէջ, և իրեններուն վրայ: Ողողումներէ բոլորովին զերծ են այն քաղաքներ որք Կ. Պոլսոյ նման բլուրներու վրայ շինուած են, և ոչ թէ տափարակ դաշտի մէջ, կամ լեռներու ստորոտ: Բայց մինչեւ իսկ եթէ տափաստանի մէջ կառուցուած ըլլան, կարելի է պատուարներով պաշտպանել այնպիսի քաղաք մը: Ապահովութիւնն, հոս ալ, դրամի խնդիր է: Բնական պատահար մ'է նաեւ հունձքերուն փճանալը: Բայց այս վտանգ ևս նախատեսուած է ապահովագրող ընկերութեանց կողմէ: Երկաթուղիով, շոգենաւով կամ ուրիշ կերպ ճամբորդութեան միջոցին պատահած արկածներուն դէմ ալ ապահովագրութիւն կայ Եւրոպիոյ մէջ: Գործաւորք փոքր տուրքի մը վճարմամբ կ'ապահովագրին աշխատութեան վտանգներուն դէմ: Միայն Երկրաշարժի դէմ անզօր է Գիտութիւնը, կամ Քաղաքակրթութիւնը: Ճարտարապետութիւնը մինչեւ մէկ աստիճան կարող է երկրաշարժի դէմ դնող շէնքեր կառուցանել: Բայց ամեն ցնցում նոյն ոյժը չունի: Եւ Երկրաշարժ պատահելէն ետքը, ճարտարապետութիւնն հաց չի տար արկածեալներուն: Հետեւապէս, Մարդասիրութեան կը մնայ վերջին խօսքն Երկրաշարժի զոհերուն դարման հասցնելու համար:

* *

Եթէ աչքէ հեռի տեղ մը պատահէր երեքշաբթի աղէտը, կարելի էր որ այնքան արձագանգ չգտնէր, և օգնութիւնք այնքան շուտ չհասնէին: Բայց Կ. Պոլիս թէ Ասիոյ և թէ Եւրոպիոյ մայրաքաղաք մ'է: Ինչ որ կը վերաբերի այս հին պատմական քաղաքին, չի կրնար անտարբեր թողուլ ո՛չ Ասիացին, ո՛չ Եւրոպացին: Հոս ձեռք ձեռքի կուտան երկու աշխարհներն ալ, երկու քաղաքակրթութիւններն ալ: Մեծ աղէտին առջեւ, արեւելեան լուռ սիրտն և արեւմտեան փափուկ զգայնութիւնն իրարմէ վար չմնացին: Նպաստի առաջին ցուցակներուն հոս հրատարակուելուն հետ, Արեւմտից մէջ հանգանակիչ մասնախումբեր գործի սկսան: Վերէն տրուած գովելի օրինակին համեմատ, մեծ պաշտօնեայք և հաստատութիւնք առատաձեռնօրէն մասնակցեցան հանգանակութեան, որոյ գումարներն ամեն օր շնորհակալութեամբ կը հրատարակենք:—Բայց շատեր ալ անհատաբար օգնեցին և կ'օգնեն արկածեալներուն, ինչպէս անցեալ օր յիշեր էինք, Սամաթիոյ արկածելոց խեղճութիւնը նկարագրելու առթիւ: Այս բարեգործ անհատներու անունները տակաւին ո՛չ մէկ ցուցակով հրատարակուեցան, բայց ուրիշներուն օրինակ ըլլալու համար, պէտք է ի վեր հանել անոնց ընթացքն որք աղէտին առաջին լուրն առնելուն պէս, փութացին այցել տառապեալներուն, և տեսնելով թէ առաջին պէտքն հացն է, միսն է, ինքնաբերաբար հոգացին այդքան նախնական պէտք մը, թողլով որ աւելի յետոյ գայ պաշտօնական ձեռնարկութեանց: Այս զգացում պատիւ կը բերէ ամեն անհատի, հաւասար ըլլայ թէ ազգաւ: Երբ քու դրացիդ զոհ կը տեսնես ահեղ պատահարի մը, յորմէ դուն բարեբախտաբար զերծ մնացեր ես, անոր ո՛ և է նպաստ մատուցանելու համար չսպասել պաշտօնական արարքներու, և աղէտին առաջին տպաւորութեան ներքեւ ո՛ և է բան մ'ընել, ոչ միայն մարդկութեան պատիւ բերող վիճակ մ'է, այլ և արկածեալին համար ամենէն օգտակարն է: Իշխանութիւնն ալ, երբ տեղեկանայ այնպիսի անհատական բարեգործութեան, գոհ կ'ըլլայ տեսնելով որ իր դուլի զգացումներ գնահատուեր են ամենուստ, և լաւ տպաւորութիւն թողած են ամեն դասակարգերու վրայ:

Այս վստահութեամբ է որ ամեն ազգէ արկածեալք, իսլամ, յոյն, հայ, կրցին անմիջական նպաստներ ընդունիլ իրենց դրացիներէն, իրենց վիճակին ամենէն շատ տեղեկացող թաղային մարմիններէն, իրենց հետ ուղղակի յարաբերութեան մէջ գտնուող բարեկեցիկ և բարեգործ անձնաւորութիւններէն: Այս մանր մունր, այլ յոյժ բարեդէպ նպաստք, միանալով պետական և հանրային նպաստներուն հետ որք ամեն օր կը ծանուցուին, յուսալի է որ մինչեւ մէկ աստիճան դարմանեն ինչ որ դարմանելի է երեքշաբթի արկածին մէջ: (*)

Իսկ մեք, այս քանի մը տողերը գրելով, կը փափաքինք անհատական բարեգործութեանց համար քաջալերական յիշատակութիւն մ'ընել, և որովհետեւ հայ արկածեալներն ալ կարեւոր թիւ մը կը կազմեն, յիշեցնել անոնց որ կրնան և կը փափաքին բարիք մ'ընել թէ տակաւին շատ կարօտութիւնք կան դարմանելու, և թէ մեր ամենուս պարտականութիւնն է հետեւող ըլլալ բարի օրինակին որ առաջին վայրկեանէն տրուեցաւ, մեր ձեռքէն եկած բարիքն ընելով արկածեալներուն, գլխաւորապէս ուտեստ բաշխելով: Այն բարեկեցիկ ազգայինք որք արկածին սկիզբէն ի վեր ամեն օր իրենց հաշւոյն սաչափ հաց, սաչափ քաշ միս, նաեւ բրինձ, ձիթապտուղ և պանիր բաշխել կուտան, ամենէն շօշափելի ձեւին տակ այնպիսի բարեգործութիւն մը կ'ընեն որոյ վրայ ո՛չ ոք տարբեր կարծիք կրնայ ունենալ: (**) Համերաշխութեան զգացումն որ այսպէս երեւան կուգայ ամեն ազգէ և կրօնէ հասարակութեանց մէջ՝ մարդկութեան ամենէն աւելի պատիւ բերող զգացումներէն մին է: Բարեգործութեան մասին, յաճախ կրկնուած է թէ շուտ տուողը կրկնապատիկ տուած կ'ըլլայ: Երկրաշարժի արկածեալներուն համար ամեն ժամանակէ աւելի ճշմարիտ է այս խօսք: Անոնց բնակարանները, գործատեղիները և ապրուստի միջոցները վայրկենի մը մէջ փճացան, և խեղճերը, մինչեւ որ իրենք զիրենք ժողվեն, մինչեւ որ աւելի հիմնական դարման մը տարուի իրենց մեծագոյն պէտքերուն, ամեն օրուան հացը ճարելու բացարձակ անկարողութեան մէջ են: Հապա պէտք է նկարագրել այն ընտանեաց վիճակն որք իրենց պետը կամ իրենց նեցուկը կորսնցուցած են, — Երիկ մարդը կամ տունը նայող հասուն մանչ զաւակը: Նպաստները թէ շուտով հասցնելու անհրաժեշտ պէտք մը կայ, և թէ այնպէս լաւ կազմակերպելու որ ամեն կարօտութեանց դարման տանին, որով ամենէն խեղճերն ամենէն աւելի օգտուող ըլլան իրենց վիճակուած բարիքին համար: Այս մասին ցուցուած հոգածութիւններէ խրախուսուելով, մեք ալ, ամենքս իր շրջանակին մէջ, պէտք է մեր պարտականութեան բաժինը կատարենք, այն գիտակցութեամբ որ եթէ չկարենանք ամեն վէրք բուժել, գէթ մխիթարիչ դեղեր վէրքերուն վրայ դրած կ'ըլլանք, և անոր դարմանումը մինչեւ մէկ աստիճան փութացուցած: Երկրաշարժն արդարեւ մեծ վէրք մը բացաւ Պոլսեցի ժողովրդեան մէկ կարեւոր մասին համար, բայց յուսահատելու պէտք չէ կորսնցնելով այն մեծ վիրաբուժէն որ Մարդասիրութիւն կը կոչուի: Բ. Փ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԹԷ ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ.— Լոնտոնի չինացի դեսպանին կողմէ զեկոյց մը հաղորդուեցաւ մամլոյն, որով կ'ըսուի թէ ընդհանուր պարանին խզման պատճառաւ, ինք շաբաթ օրէն ի վեր լուր չունի Բէքինէ: Ըստ վերջին լրոյ, Չին 10,000 նոր զօրք ղրկեր է Քորէա: Չին անգլ. դեսպանին միջոցաւ առաջարկներ ըրեր է Ճափոնի, որուն անգլ. դեսպանն ևս խորհուրդ տուեր է համաձայնիլ. բայց Ճափոն մերժեր է: Ճափոն 25 առաջարկ կ'ընէ Քորէայի: Չին զանոնք կը մերժէ, և ինք վեց առաջարկ կ'ընէ Ճափոնի: Չին նաեւ կ'իմացնէ Ճափոնի որ եթէ իր զօրքն ետ չքաշէ Սէուլէ և Չէմուլբոյէ, բանակցութիւնք պիտի խզուին: Չինու դեսպանը չի կարծեր որ պատերազմն արդէն իսկ հրատարակուած ըլլայ: Քորէա անցեալները տրամադիր կ'երեւէր Ճափոնի առաջարկներն ընդունելու. բայց ըստ վերջին լրոյ, ծանուցեր է Ճափոնի դեսպանին թէ ներքին բարենորոգմանց համար Ճափոնի առաջարկները նկատողութեան պիտի չառնու մինչեւ որ Ճափոն ետ չքաշէ իր զօրքը: Քորէայի այս նոր ընթացքն ընդհանուր զարմանք կը պատճառէ: Քանի որ Քորէա այսքան դէմ կը դնէ, ըսել է թէ կը քաջալերուի Չինու կողմէ: Թօքիոյի (մայրաքաղաք Ճափոնի) և Բէքինի միջեւ բանակցութիւնք միջոցաւ ուղղակի տեղի կ'ունենան: Շանկայէ հեռագիր մը կը հաստատէ 10,000 չինացի զօրաց Քորէա ղրկուիլը Թա-Բու է: Այս չինական զօրքը փոխադրող նաւերուն հետ կան չինական ութ թնդանօթանաւեր, որոց հրաման տրուած է կռիւ տեղացնել, եթէ Ճափոնցիք դէմ դնեն զօրաց Քորէա ելնելուն: Ի Փու Չէու և Թունկ-Շու կղզեաց մէջ չինական զօրքեր կը պատրաստուին Քորէա ղրկուելու համար: Ճափոնի կառավարութիւնը ճափոնի առեւտրական շոգենաւերը վար դրեր է՝ ի հարկին զօրք փոխադրելու համար Քորէա: Չին ալ իր Նանքինի և Քանթոնի նաւատորմերուն հրաման ղրկեր է պատրաստ ըլլալ Ճափոնի նաւատորմերուն դէմ ելնելու, և պատուիրեր է իր նահանգապետներուն որ իւրաքանչիւրը 20,000 զօրք հայթայթէ ընդփոյթ:

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ներքին գործոց նախարար Պ. Քարլ ֆոն Հիէրոնիմի գնաց Թրանսիլվանիա, իմաստուն խօսքերով սիրաշահելու համար տեղւոյն 2½ միլիոն ռումէն հասարակութեան երեւելիներն, որոց վրայ աննպաստ տպաւորութիւն ըրած էր Քլաուզէնպուրկի դատաստանը: Նախարարը ծանոյց թէ Թրանսիլվանիոյ մէջ բարւոքման կարօտ բաներ ըլլալը Փէշթայի կառավարութիւնն հասկցած է, և պէտք եղածն ի գործ պիտի դնէ: Բայց Թրանսիլվանիոյ վարչութեան եղանակն Հունգարիոյ վարչական եղանակէն տարբեր չի կրնար ըլլալ, թէպէտ ցեղերն ու լեզուները տարբեր ըլլան: Ի մէջ այլոց, կառավարութիւնն հաւանած է որ Թրանսիլվանիոյ մէջ ընտրական օրէնքը նոյն ըլլայ, ինչ որ է Հունգարիոյ մէջ, այսինքն՝ Հունգարիոյ բնակիչներէն ինչ հաշւով և ինչ պայմանաւ որ երեսփոխան կ'առնուի, Թրանսիլվանիոյ երեսփոխաններուն ալ ընտրութիւնը նոյն չափով ու պայմանով ի գործ դրուի:

ԻՏԱԼԻԱ.— Բիանօ գնդապետն Հապէշաստանի Մենելիք թագաւորին քով ղրկուեցաւ՝ առաջարկելու համար Ուչալլիի իտալ-հապէշական դաշնագրին նորոգումն, ի բաց թողլով 17րդ յօդուածն, որով Հապէշաստանի վրայ իտալեան թեւարկութիւն հաստատուած էր, զոր Մենելիք թագաւոր չընդունիր: Իտալացիք կ'ուզեն Հապէշներուն հետ աղէկ երթալ, իրենց Մասուայի գաղթականութիւնը զօրացնելու համար, և տեղի չտալու համար որ Ռուսիոյ ազդեցութիւնն հաստատուի Հապէշաստանի մէջ:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Ցաւալի արկած.— Յունաստանի արքունեաց մեծ արարողապետ Պ. Վուտուրիս այս երկուշաբթի քանի մը բարեկամներ Պիրէէն հրաւիրած էր, յայցելութիւն արքունի ամարանոցին: Միջօրէէն ետքը ժամ 5ին, ինք և իր կին, զաւակները, երկու քարտուղարք Պ. Մուսաքի և Պ. Ժոզ Բալլի Պիրէէն առագաստաւոր մակոյկ մը նստան, զոր կը վարէր հելլէնական մարտանաւու մը նաւազներուն պետը: Հովը սաստիկ էր: Այնու հանդերձ անվտանգ հասան Շալէն: Ժամ մը ետքը, ի դարձին, հովն ևս առաւել սաստկացած էր, և Պ. Վուտուրիս որ ղեկը բռնած էր, բոլոր առագաստները պարզեց, հակառակ նաւաստիին և Պ. Բալլիի դիտողութեանց որք վտանգ կը գուշակէին: Հրուանդանէ մը դառնալէ ետքը Պ. Բալլի, տեսնելով որ հովը անդիմադրելի կերպիւ կը մղէ զիրենք Ֆլէվեայի եզերքը, կ'առաջարկէ իւր ընկերներուն հոն ցամաք ելնել: Պ. Վուտուրիս, իր նաւային ճարպիկութեան վրայ վստահ, մտիկ չըներ, և Ֆալէրոնի նաւահանգիստը ելնել կ'ուզէ: Կայծակի արագութեամբ մակոյկը կ'անցնի Քաստէլլայէ, ուր խարսխած զբօսանաւերուն սպայներն իրենց դիտակներով հետաքրքրութեամբ կը դիտէին անոր խոյական արշաւանքը: Եւ քանի մը վայրկեան ետքը տեսան որ բուռն հով մը կը զարնէ ու կ'ընկղմէ մակոյկը: Զրահաւորք անմիջապէս օգնութեան ղրկեցին մակոյկներով, բայց միայն նաւաստին և Պ. Բալլի ազատեցան, միւսներուն դիակները գտնուեցան, իսկ Պ. Վուտուրիս ինք բոլորովին անհետ եղաւ ծովուն մէջ: Թագաւորն ու թագուհին յոյժ ցաւեցան: Յուղարկաւորութեան գրեթէ բոլոր քաղաքը ներկայ գտնուեցաւ: Աթէնքի մետրապոլիտը կատարեց հոգեհանգստեան պաշտօնը: Թագաւորը մայր-եկեղեցին գնաց, և յուզմամբ վերջին անգամ պագաւ մեռեալները:

Ի ԿԱՒԿԱՍԻԱ, աւազակներն և ոճրագործները տակաւին նիւթ կը հայթայթեն ռուս լրագրերու: Անոնց վերջին շահատակութիւնն հետեւեալն եղեր է.— Ամսոյս 4/16ին, կնտոտի Վրացի մը սպաներ է Անդրկովկասեան երկաթուղւոյ ընդհանուր տնօրէն Պ. Քորփ, երբ սա իւր պաշտօնատունը մտնելու վրայ էր: Յետոյ պաշտօնատունը մտնելով, չարագործը ծանրապէս վիրաւորեր է տնօրէնին օգնականը, զոր նմանապէս կը սպաներ եթէ երկաթուղւոյ պաշտօնատար մը զէնք բռնած և դանակը ձեռքէն առած չըլլար: Պ. Քորփ ընդհանուր համակրանք վայելող բարի և կարող անձ մ'էր:

ՖՐԱՆՉ ՅՈՎՍԷՓ ԿԱՅՍՐ 21,000 ֆիորին նպաստեց պատկերազարդ նոր հրատարակութեան մը համար, որոյ անունն է «Թանգարան Մաճառական Գեղարուեստից»: Այս գիրք կը հրատարակի ի ձեռն մաճառ «Արուեստասիրաց Ակումբին», Հունգարիոյ թագաւորութեան հաստատման հազարամեակին առթիւ:

Պ. ՊԷՏԻԼՀԱՅՄ Վիեննացի սեղանաւորն, որ աւելի քան մէկ միլիոն ֆիորին պարտքով փախած էր, այս օրերս մեռած գտնուեցաւ Բրէսպուրկ (Հունգարիա) քաղաքին մօտ Դանուբի եզերքը: Տարակոյս չէ մնացած ինքնասպան եղած ըլլալուն:

ԵՐԿԱՅՆ ԱՆՈՒՆ ունեցող լրագրաց մէջ, առաջինը կը համարուի Հիւսիսային Բեւեռին ամենէն մօտ տպուող էսքիմօ լրագիր մը՝ որոյ անունն է «Ագնակակտլինգիդ Նալինժինժինարմիք Լուսարումինասասումիք», որ կը նշանակէ «Ընթեռնլի նիւթեր, ամեն տեսակ զանազան լուրեր»: Այս թերթ տարին մէկ անգամ կը հրատարակի, զի տարին մէկ անգամ միայն Եւրոպայէն շոգենաւ կուգայ այն ցուրտ տեղուանք: Էսքիմոներն ուրիշ երկու թերթ ալ ունին, մին տարեկան, միւսը կիսամսեայ կամ ամսօրեայ:

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆՔ.—Այն կարծիք թէ Կ. Պոլսոյ մէջ երկրաշարժի պատճառաւ վճարմանց ընդհանուր երկարաձգում պիտի ըլլայ, և թէ Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակն իսկ այսպիսի երկարաձգում խնդրած է, այնքան աննպաստ տպաւորութիւն ըրեր է եւրոպեան հրապարակաց վրայ որ նախընթաց աւուր եւրոպեան սակարանաց մէջ օսմ. թուղթերը թեթեւ անկում մը կրեցին, ինչպէս Արէ—Նէյէի երեկի թուով հրատարակուած գիներէն կ'երեւէր: Ասոր վրայ, Կ. Պոլսէ հեռագրեր ղրկուեցան Փարիզ և Լոնտոն թէ Օսմ. Կայս. Պանքան ընդդիմացած է վճարմանց պայմանաժամ շնորհելուն, թէ այնպիսի երկարաձգում պիտի չըլլայ, և առեւտրական թուղթերուն վճարումը կը շարունակէ, և եթէ չշարունակէ, միւս ստորագրողներէն գանձելու համար օրինական միջոցներն ի գործ կը դրուին: Այս ապահովիչ զեկուցմանց վրայ, յուսալի է որ անվստահութեան ցոյցը վերջ գտնէ:— Կը յիշուի թէ վճարմանց պայմանաժամի երկարաձգման վրայ մեր խմբագրական յօդուածին մէջ ըսեր էինք թէ երկարաձգումէն քանի մը տկար տուներ միայն կ'օգտին, մինչդեռ ընդհանուր վաճառական հասարակութիւնը կը վնասուի՝ միւս հրապարակաց կողմէ մեր վրայ վստահութեան նուազելէն: Ինչպէս կ'երեւի, երկարաձգման մը զրոյցն եւեթ բաւական եղեր է անվստահութեան ցոյց մը պատճառելու Կ. Պոլսոյ հրապարակին դէմ:

ԱԶԴ

ԼԸՊԻԷ և ԸՆԿ. ժամագործարանին կեդրոնատեղին ի Շօ-տը-Ֆօն (Զուիցերիա), քառասուն տարիէ ի վեր այնքան նպաստաւորապէս ծանօթ, որուն ժամացոյցներն Արեւելքի մէջ այնքան գնահատուած են ամենուրեք, փոխադրուած է ի վաճառատուն

Օրոսդի Պաք և Ընկերութիւն
Էօմէր Էֆէնտի խան ի Պոլիս

Ամեն տեսակի հարուստ մթերք. շուտափոյթ կատարում ամեն յանձնարարութեանց: 1081 17—26

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱԺԱՆՍ ՖՐԱՆՍԱՅԻՆ

ՓԱՐԻԶ, 27 Յուլ. — Ֆէյ—այի և Կէյ—այի նախաձեռնութեամբ կազմուած յանձնախումբն այս առաւօտ գումարեցաւ, և իւր դիւանը կազմեց: Կ. Պոլսոյ նախկին դեսպան Նօայլի մարքիզն որ իրական նախագահն է, յիշեց Թուրքիոյ և Ֆրանսայի իրարու հետ միացնող դարաւոր կապերը: Միսաք էֆ. շնորհակալութիւն յայտնեց: Որոշուեցաւ մասնախումբ մը կազմել հանգանակութեան համար և ուրիշ մասնախումբ մը՝ հանդէս մը կազմելու համար, որոյ արդիւնքն յատկանայ Կ. Պոլսոյ երկրաշարժէն վնասուողներուն: Յանձնախումբն դիւանը պիտի խնդրէ Օսմ. Պանքայէն որ մինչեւ որ հանդէսը տեղի ունենայ, 50,000 ֆր.ի կանխավճար մ'ընէ՝ անմիջապէս Կ. Պոլիս ղրկուելու համար: Յանձնախումբին անդամք նոյնքան գումար մը ստորագրեցին: Միւթաքի էֆ. 10 հազար ֆր. գրուեցաւ:

ԱԺԱՆՍ ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 27.— Կ. Պոլսոյ երկրաշարժէն վնասելոց օգնելու համար կազմուած յանձնաժողովն առաջիկայ շաբթուն պարահանդէս մը պիտի տայ, որոյ արդիւնքը Կ. Պոլիս պիտի ղրկուի:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՓԱՐԻԶ.— Ծերակոյտն, 34ի դէմ 205 քուէով, ամբողջութեամբ և նոյնութեամբ ընդունեց կարգ մը չարագործներու դէմ պատժական նոր օրէնքն, ինչպէս քուէարկուած էր Երեսփ. Ժողովէն:

—Պատժական դատարանին առջեւ սկսաւ ի բացակայութեան դատաստանն Քորնէլիուս Հէրցի, խարդախութեամբ դրամ շորթելուն համար Բանամայի մարդոցմէն:

ՔՈՊԵՆՀԱԿ.— Շուէտի թագաւորն եւ Վիլհէլմ Կայսեր եղբայրն հոս եկան՝ ներկայ ըլլալու Դանիոյ գահաժառանգին ամուսնութեան 25րդ տարեդարձին:

ՆԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ
Phœnix Fire Office

Ֆէնիքս ընկերութեան գրասենեակները փոխադրուած են Ղալաթիա Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1:

Հ. ՍՈՒԻԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
3—3 Ընդհ. գործակալ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Գատըգիւղի թաղական խորհուրդը Պատրիարքարանէն արտօնութիւն խնդրած է երկու հարիւր ոսկւոյ հանգանակութիւն մը կատարել՝ նորոգելու համար եկեղեցին, վարժարանն ու եկեղեցւոյ սեպհական կալուածներն, որք երկրաշարժէն վնասուած են:

Ղալաթու Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցին ու ազգ. վարժարանը թէեւ վնասուած չեն երկրաշարժէն, բայց եկեղեցապատկան կալուածներուն մեծագոյն մասը,— 6-7 խանութ Պոլսոյ շուկային ու Եաղճի խանին մէջ և նոյնքան թուով խանութներ ալ գիւղին մէջ,— գրեթէ աւերակ դարձած են:

Այս վիճակին դարման մը խորհելու և անմիջական օգնութեան կարօտ աղքատներուն նպաստ մը յատկացնելու համար, Ղալաթի ու Սուլմթօմբուքի Ազգասիրաց ընկերութիւնք վաղը ի նիստ պիտի գումարին Ղալաթի թաղական խորհուրդին հետ, որ արդէն նպաստի գումար մը յատկացուցած է իր կողմէն:

Գարակէօմրիւկի եկեղեցին երկրաշարժէն մեծապէս վնասուած ըլլալով, արարողութիւնք եկեղեցւոյ պարտէզին մէջ կը կատարուին:

Մաքրիգիւղի եկեղեցւոյ պարտէզին մէջ ալ բացօթեայ խորան մը հաստատած են, ուր կը կատարուին ժամերգութիւնք վրանի տակ:

Գեր. Բարթուղիմէոս Սրբազան վաղը առաւօտ Պատարագ պիտի մատուցանէ Գում-Գաբուի դուրսի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյն մէջ, երկրաշարժի զոհերու հոգւոյն համար:

* *

Գեր. Տ. Աբրահամ եպիսկոպոս Մամիկոնեան եւս վաղը առաւօտ պատարագ պիտի մատուցանէ Գանտիլլիի Ս. Առաքելոց եկեղեցին, որու տնօրէնութիւնն է:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԷՋ

ՆՈՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆՔ

Երուսաղէմէն կը գրեն մեզ թէ «Դամասկոսի դուռ» կոչուած տեղւոյն մօտ տան մը հիմերը փորուած ատեն նկարներով ու արձանագրութեամբ ծածկուած հոյակապ մօզայիք մը երեւան ելեր է, որ պատկառելի հնութիւն մըն է: Քաղաքին մէջ օրուան խնդիր է այս հնութիւնը զոր տեսնելու կ'երթայ հետաքրքիրներու մեծ բազմութիւն:

Աւասիկ մանրամասն նկարագրութիւնն այս հնութեան:

Յունիս 25, շաբաթ օր Դամասկոսի դրան կողմն, անկէ դէպի ի հիւսիս 4—500 մէթր հեռաւորութեամբ տան մը հիմերը փորուած ատեն գտնուած է մօզայիք մը, վրան գրերով: Այս մօզայիք կը նմանի Համբարձման լերան վրայ ռուսաց վանքին մէջ 1868ին գտնուածին, զանազան թռչուններու նկարներով և միեւնոյն ձեւ եզերքներով. երկարութիւնն է 7.15 մէթր և լայնութիւնը 4.40 մէթր. յիշատակարանը արեւելեան կողմն է, 2 տող, որ գրուած է Համբարձման յիշատակարանին նման գրով մը:

Յիշատակարանէն վերջը արեւելեան պատին մէջ տեղ 1.70 մէթր երկայնութեամբ և 75 սանթիմէթր լայնութեամբ կը շարունակուի նոյն մօզայիքը յատուկ ձեւով մը, որ կ'երեւի թէ փոքր սենեակի մը տեղն է. և որոյ չորս անկիւնները 4 թռչուններ կան և մէջտեղը թաղարաձեւ աման մը. իսկ ամբողջ մօզայիքը կը բաղկանայ նախ պատերուն եզերքը 26—30 սանթիմէթր լայնութեամբ սպիտակ քարերէ պարզ շրջագիծով մը, որուն մէջ 26 սանթիմ. լայնութեամբ Համբարձման լերը գտնուած մօզայիքին նման նկարուած գեղեցիկ շրջագիծ մը կայ. իսկ միջին մասը 6.03 մէթր երկայնութիւն և 3.32 մէթր լայնութիւն ունի, որուն արեւմտեան եզերքի մէջտեղէն ծառ մը բուսնէն արձակուած զանազան ճիւղեր ամբողջ տեղւոյն մէջ 45 բոլորակ շրջանակներ կազմած են, այնպէս որ երկայնութեան վրայ 9ական և լայնութեան վրայ 5ական շրջանակ ձեւացած է. կեդրոնի շրջանակին մէջ վանդակով թռչուն մը կայ. իսկ մնացեալ շրջանակներուն մէջ զանազան թռչուններ, ինչպէս սիրամարգ, բադ, սագ, հաւ, աքաղաղ, արագիլ, դրախտահաւ, տատրակ, ձկնկուլ, կաչաղակ, թաղարներ, խաղողի ողկոյզներ, արմաւենի, եւն: Կարելի է ըսել որ այս մօզայիքը և վրայի գիրը աւելի խնամով շինուած է քան Համբարձմանը, թէեւ միեւնոյն ժամանակի կամ դարու գործ կ'երեւի գրերու ձեւէն և արհեստին ոճէն:

Այս ամենը տեսնելով են կարծեցաւ թէ տակը գամբարան մը ըլլալու է, և արդարեւ 2 օր վերջը գամբարանին դուռը գտնուեցաւ հարաւային-արեւմտեան անկիւնը գտնուած դրան տակէն, որ կառավարութեան կողմանէ բացուելով ի ներկայութեան Ս. Յակոբեանց վանուց միաբանից, ամբողջապէս ապառաժի մը մէջ փորուած այր մը գտնուեցաւ, որուն մուտքը նոյնպէս միակտուր ապառաժէ է 3 աստիճաններով միեւնոյն ապառաժէն ձեւացած. ներսը նոյնչեղեալ ոսկերոտիք, 15ի չափ հին հողէ ճրագներ և միւռոնի փոքր սրուակներ: Այրին կափարիչը կանխաւ բացուած և ոսկերոտիք խառնուած կ'երեւէին:

Նոյն տեղւոյն մօտերը տուներ շինուած են, որոց քովերը հին շէնքերու մնացորդներ և սեան մը հոյակապ մէկ խոյակը կը տեսնուին: Այս տեղերը գտնուած է նաեւ մարմարեայ կոտրտած փոքր խաչքար մը, որոյ շրջագծի նկարը կը ցուցնէ թէ կեդրոնը կամ շարունակութիւնն է ուրիշ մասերու. խաչքարին կարօները միացնելով և վրայի յիշատակարանը վերլուծելով կարելի է կարդալ այսպէս «յիշեալ Պետրոս, որ արար և Յովհան, որ եւս առնել գնաչս դայս»:

ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
Կեդրոնական վարժարանի տեսչութեան

Կեդրոնական վարժարանի աշակերտներուն բաղձանքին համաձայն արձակուրդ չունենք:

Դասեր, ամեն կիրակի որոշեալ ժամուն պիտի շարունակուին կանոնաւորապէս:

Եօթն ամսոյ շրջանին մէջ չորս անգամ բացակայ ուսանողը հրաժարեալ պիտի համարուին:

33 ՅԱԿՈԲ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

Ներքին լուրեր

ՍԵԼԱՄԼԸՔ.—Վեհ. Սուլթանն երէկ միջօրէին փառաւոր հանդիսիւ գնաց Համիտիյէ մզկիթը, ուր տեղի ունեցաւ Սելամլըքի արարողութիւնը: Ն. Կ. Վեհափառութիւնն կատարեց ուրբաթու աղօթքն և յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ:

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին սերպիական դեսպանն ու որդին, աւստրիական դեսպանատան զինուորական կցորդն ու կինը, Քրէտի Լիոնէ դրամատան տնօրէն Պ. Լէօն Լըմուան, Սալօնիկի տանիմարքեան փոխ-հիւպատոսը, Աթէնքի դիտարանին տնօրէն Պ. Տիմիթրի Էժինիտիս, օսմ. փարոններու տնօրէն Պ. Պօլլան, հարաւային Ափրիկէի Բէմպըրլէյ քաղաքի օսմանեան վարժարանին տնօրէն Ահմէտ Աթաուլլահ էֆէնտի և յիսունի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ: Ներկայից ոմանք սենեկապետաց միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Իւլաք առաջին աստիճան տրուեցաւ փաստաբան Ճիպրայիլ Կարկուր էֆէնտիի:

Իւլաք երկրորդ աստիճան Պետական Խորհրդոյ վերաքննիչ և վճռաբեկ ատեաններուն առաջին օգնական անդամ Հաճի Ազիզ պէյի:

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան կայսերական թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Էմին պէյի և արտաքին գործոց նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Թէֆֆիգ պէյի:

Սանիյէի երկրորդ աստիճան Շիրքէթի Խայրիյէի հաշուակալ Իսքէնտէր էֆէնտիի:

Ռապիայի աստիճան Շիրքէթի Խայրիյէի երկրորդ արկղակալ Եուսուֆեան Յովսէփ էֆէնտիի:

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Գօզան գաւառին (Ատանա) կառավարիչ Թէվֆիգ պէյի:

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ Պօլը գաւառին (Գասթէմունի) Միւֆթի Մուսթաֆա Իզզէթ էֆէնտիի և Խոյի (Պարսկաստան) օսմանեան հիւպատոսարանի հաշուակալ Մուսթաֆա էֆէնտիի:

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ Շիրքէթի Խայրիյէի բժիշկ Տօքթ. Զըրճեան էֆէնտիի:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՍՈՒՄ.—Երէկ ուրբաթ, Սելամլըքի արարողութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ՝ սերպիական դեսպան Պ. Վլատան Գեորգեւիչ Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու պատիւն ունեցաւ:

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ.— Վեհ. Սուլթանին բարձր նախագահութեամբ Քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ յանձնաժողովն մինչեւ երէկ հետեւեալ նպաստները գանձած է ի նպաստ երկրաշարժէ վնասելոց:

Գումար նախորդ ցուցակի	1,502,229
Սերասքերական Դրան պաշտօնէայք	15,120
Սերասքերական Դրան հետեւակ զօրաց դիւանի քարտուղարներէն Իզզէթ պէյ	400
Պ. Նիքոլաքի Զարիֆի	21,600
Լէօնտեան Ընկերութիւնն	5,400
Քրէտի տը Քօնթինանթալ	10,800
Պոլսոյ Ելեկտրական	10,800
Գերմանացի Պ. Ոէյնիր	1118
Քրէտի Լիոնէ Դրամատուն	10,800
Գումար	1,578,337

(*). — Այս նպաստներն իւրաքանչիւր թաղի մէջ ամենէն պատուաւոր թաղեցիներու ձեռամբ բաշխելու պէտքն աչքերեւ է: Կէտիք-Փաշայէ Յարութիւն Ոսկեան ստորագրութեամբ և յուլիս 15 թուով մեզ գրուած նամակ մը կ'ըսէ թէ բաշխումներու մէջ զեղծում եղած է:

(**).— Այս բարեգործ անձնաւորութիւններէ մին այնոր և ինչ կը հայթայթէ իր գործարանէն, հացն իր հոգածութեան տակ եփել կուտայ, և իր տուած նպաստական նպաստին բաշխումն իր անմիջական տնօրէնութեան ներքեւ կատարել կուտայ, որպէս զի երրորդական անձինք զեղծում չընեն:

Գաւառներէն Ներքին գործոց նախարարութեան ուղղեալ հեռագիրներ.

ՊՐՈՒՍԱ, 14 յուլիս

Յուլիս 9ի շաբաթ գիշերն և յուլիս 10ի կիրակի գիշերը ժամ 4ին ու 5ին, Աֆիոն Գարահիսարի Սանտըգլը գաւառակին Թաղգըրը գիւղախումբին Բաշմաքճը գիւղին մէջ երկու անգամ երկրաշարժի թեթև ցնցումներ զգացուած են արևմուտքէն դէպ հիւսիս։ Նոյն գիշերները նոյն ժամերուն Կէչ Զարտաք և Մէյտան գիւղերուն մէջ երկու անգամ ցնցումներ, որք վտանգաւոր հետեւանք մը չեն ունեցած։

ԱՐՇԻՊԻՂԱԳՈՍ, 14 յուլիս

Միտիլլիի Սաֆթի անուն տեղը երկուշաբթի գիշեր ժամ 4 1/2ին ու 7ին, երկու անգամ ցնցումներ զգացուած են, սակայն վնաս մը չէ պատահած։

⁂

Կ. Պոլսոյ անգլ. Աւետարանական Սենեկին կողմէ բացուած հանգանակութեան գումարը մինչև երէկ կը հասնէր 27,140 ղրշ.ի։

—Մինչև յուլիս 12, Իզմիրի մէջ կատարուած հանգանակութեան գումարը կը հասնի՝ 250—300 ոսկիի։

—Մէկ քանի մարդասէր յոյներ առջի օրը Էտիրնէ-Գաբու երթալով, հաց, բրինձ, գետնախնձոր ու դրամ բաշխեցին արկածեալներուն։

—Երաժշտապետ Պ. Բօլ Լանկէ ուզելով իր և իր վարած երկու մեծ նուագախումբերուն կողմէ նպաստ մը ընծայել երկրաշարժէն վնասուողներուն, արտօնութիւն խնդրած և ստացած է հանրային երեք մեծ նուագահանդէս տալու, որոնց պիտի մասնակցին 60 նուագածուներ։

Այս նուագահանդէսներու առաջինը տեղի պիտի ունենայ վաղը (կիրակի) գիշեր, Թէփէ-Պաշըի Քաղաքապետական պարտէզին մէջ, որուն մուտքը պիտի ըլլայ 5 ղրշ։ Երաժշտական ընտրելագոյն հատուածներ պիտի նուագուին։

Երկրորդ նուագահանդէսը տեղի պիտի ունենայ յուլիս 24ի կիրակի օրը, Թարապիայի Սըմըր Բալըս օթէլին մէջ, և երրորդը դարձեալ ի Բերա, գերմանական երգեցիկ խմբերգին աջակցութեամբ։

Այս երեք մեծ նուագահանդէսներու հասոյթը պիտի յանձնուի Քաղաքապետութեան մէջ կազմուած Նպաստամատոյց յանձնաժողովին։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանին մօտ հաստատուած աշխատանոցին օգուտներն ընդհանրացնելու համար՝ Բարձր. Մեծեպարքոսին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է, որ կը բաղկանայ Տօքթ. Նիքօլէ, Տօքթ. Զիւհաւի պէյէ և Տօքթ. Մաւրոյէնիէ։ Այս յանձնաժողով ձեռնարկած է գիտական խուզարկութեանց ու քննութեանց և իր տեսութիւնները տեղեկագրով մը մատուցած է վեհ. Սուլթանին։

ՀԱՄԻՏԻԷ հեծելագունդերուն վրայ վեց նոր գունդեր ևս աւելնալով անոնց կազմակերպութիւնը ամբողջացած է։ Այդ գունդերու քարտուղարներն ու այլ պաշտօնեաներն ալ անուանուած են։

ՀԱՆՔԵՐԸ.—Կայս. իրատէ մը հրամայած է որ հանքերու համար Եւրոպայէ բերուելիք ամեն գործիներ մաքսատուրքէ զերծ մնան և այս թոյլտուութիւն նշանակուի յետ այսորիկ հանքերու մենաշնորհին համար տրուած կայսերական ֆերմաններուն մէջ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ.—Սերպիոյ Թագաւորը Սէնթ-Սավա պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Ոստիկանութեան նախարար Վսեմ. Նազըմ փաշայի։

—Ս. Սավա պատուանշանի երրորդ աստիճանը նուիրած է կայս. Սուլթանիյէ շոգենաւին նաւապետներէն գեր-գնդապետ Մէհմէտ Բիրի պէյի։

Թագուհիի երրորդ աստիճանը՝ կայս. անձնական Գանձուն հաշուակալութեան քարտուղարներէն Նիսիմ էֆենտիի։

ՔՈԼԵՐԱՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ.—Յուլիս 8էն 10, Եօզղատի և Գըրշեհրի մէջ քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։ Յուլիս 8էն 9, Սիվրիհիսարի ու գիւղերուն մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

—Գասթէմունիի Քէնկըրի գաւառին մէջ յուլիս 13էն 14, վեց դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն հինգ մահ։

—Յուլիս 10էն 11, Մալաթիոյ մէջ քոլերայէ երկու դէպք։ Ակնայ մէջ 25 օրէ ի վեր քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

—Առողջապահական վարչութիւնը գրած է Գօնիայի կուսակալութեան՝ մաքրանոցներ հաստատելով Գօնիաէն ելլողներն հոն տասն օրուան քարանթինայի ենթարկել։

ԻԶՄԻՐ-ԳԱՍԱԲԱՅԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Հինգշաբթի օրը, Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Թէվֆիգ փաշայի և Օսմ. Պանքայի տնօրէն Պ. Լա Ֆիւանդի կողմէ ստորագրուեցան Իզմիր-Գասաբայի երկաթուղւոյ ընկերութեան վերակազմութեան վերաբերեալ թուղթերը։ Նոր պարտատոմսերն հրապարակ պիտի հանուին յառաջիկայ երկուշաբթի, 18 յուլիս, ի Լոնտոն, Օսմ. Պանքային ձեռամբ։ Նախկին 5 առ 100 պարտատոմսերէն ունեցողներուն 4 առ 100 նոր պարտատոմսեր պիտի տրուին, նպաստաւոր պայմաններով։ 4 առ 100 նոր պարտատոմսերը երաշխաւորուած են օսմ. կառավարութեան կողմէ։ Գոյացած գումարը պիտի յատկացուի գիծը երկարելու և զայն հաղորդակցութեան դնելու Անատոլուի երկաթուղւոյ գծին հետ։

—Օսմ. Պանքայի արևելեան լեզուաց քարտուղար Ալէքօ պէյ Բանճիրի՝ որ Իզմիր-Գասաբայի երկաթուղւոյն վերաբերեալ բանակցութեանց համար շատ աշխատած էր, նորակազմ ընկերութեան վարչական խորհուրդին անդամ կարգուեր է ի վարձ իր ծառայութեանց։

Պ. ԳԱՌՆՈՅԻ մահուան պատճառաւ մայրաքաղաքիս ֆրանսական դեսպանատան բռնած երեսնօրեայ սուգը վերջացաւ երէկ։

ՍԻՆՈՊԻ նորընտիր կառավարիչ Ֆազըլ փաշա երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց իր նախորդ պաշտօնավայրէն՝ Լէմնոս կղզիէն։ Ֆազըլ փաշա ասկից Սինոպ պիտի ուղեւորի։

ԿԵՂԾ ԴՐԱՄ.—Մաղնիսայի մէջ Ալի Ահմէտ անուն գըլամենեկ մը ձերբակալուելով, վրայէն մեճիտիյէի չորս կեղծ դրամներ գտնուած են։

Պ. ԲԱՒԼԻ Ստեֆանովիչ երէկ մայրաքաղաքս եկաւ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ մէջ շինուելիք շոգեշարժ թրամուէյն, որուն համար մենաշնորհ խնդրուած է, պիտի սկսի Նաւամատոյցէն։ Երկու ճիւղ պիտի ունենայ, մին Պիւլպիւլ Տէրէսի ճամբով Պաղլար Պաշը ու Ջամլըճա, իսկ միւսը Պաղլար Պաշըէն ու Նուհ Գուլուսըէն Հայտար փաշա։ Պէտք եղած ուղղութիւնը գտնելու համար Սկիւտարի շուկային մէջ մէկ քանի խանութներ գնուելով պիտի փլցուին։ Պիւլպիւլ Տէրէսիի կողմն ալ պարտէզներ պիտի գնուին։

ՀԱՅՊԱԼԸԻ վարժարանին անասնաբուժական ճիւղը Պոլիս փոխադրուելով պիտի հաստատուէր Աթ Բազարի մօտ տեղ մը եւ հոն պիտի փոխադրուէին նաեւ բժշկական վարժարանին քաղաքային ճիւղին մէջ գտնուած անասնաբուժական երկրորդ կարգի երկու դասարանները։ Այդ նկատելով որ այդ շէնքին մէջ կատարուելիք անդամազննական փորձերն պիտի վնասեն հանրային առողջութեան, որոշուած է որ այդ վարժարան հաստատուի քաղաքէն հեռու տեղ մը։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը ցարդ իր շինութեանց եւ նորոգութեանց համար կէս ոսկի օրականով ճարտարապետ մը կը գործածէր։ Այժմ որոշած է մնայուն եւ թոշակաւոր ճարտարապետ մը ունենալ և այդ պաշտօնն յանձնած է ճարտարապետ Բալըգի էֆէնտիի։

ՊԵՐԼԻՆԻ հնախօսական թանգարանին ուսուցիչներէն Պ. Հօֆման Այտընի նահանգին մէջ խուզարկութիւններ կատարելով երեսուն կտորի չափ հնութիւններ գտած էր, որք կայս. իրատէով շնորհուած արտօնութեամբ՝ Պերլին ղրկուած էին գիտական քննութեանց ենթարկուելու համար։ Այդ, քննութիւնք աւարտած ըլլալով այդ հնութիւններ մայրաքաղաքս պիտի վերադարձուին։

ԽԱՄ ՄԵՏԱՔՍ.—Զեռնհաս իշխանութիւնը ծրագիր մը մատուցած է Բ. Դրան, ի Թուրքիա ներածեալ խամ մետաքսերու եւ այլոց ներածման գործողութեանց մասին։ Բ. Դուռը նկատողութեան առած է այդ ծրագիրը։

ԱՅԳԻՆԵՐ.—Իզմիրէն կը գրեն թէ Այտընի նահանգին մեծ մասին այգիներուն մէջ խաղողի ողկոյզները կէս առ կէս թափած են երաշտութեան պատճառաւ։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—Անցեալ մարտ ու ապրիլ ամիսներուն Սելանիկի մէջ 1268 ծնունդներ եղած են, որոց 648ն այր ու 620ը կին, եւ 1374 մահեր պատահած են, որոց 818ն՝ այր եւ 556ը՝ կին։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ դրամատան բաժնետէրց ժողովին մէջ կարդացուած տեղեկագրէն կ'երեւի թէ այս տարի 197,425 ֆրանք հասոյթ ունեցած է, ուրկից զեղչելով վճարեալ հինգ առ հարիւր տոկոսներու գումարն, որ է 76,250 ֆրանք, կը մնայ 121,175 ֆրանք։ Այդ գումարէն զեղչուած է 98,011 ֆրանք, որ է հիմնադիրներուն, բաժնետէրերու, վարչութեան ու պաշտօնէից տրուելիք գումարներն և պահեստի դրամագլուխը։ Այդ հաշուով 33,164 ֆրանք աւելցուցած է յաջորդ տարւոյն ու շահի գլխուն վրայ։

ԽՌԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Պրուսաէն եկած մասնաւոր հեռագրով մը նայելով Թաթարօղլը Հիւսէյին, մին այն աւազակաց, որք Գուրշունլը Տէրպէնտի մէջ, Բաղարճըքի ճամբով Գօնեա և այլ տեղեր գացող քառսնեհինգ ուղեւորներու վրայ յարձակած և անոնց դրամներն ու գոյքերը յափշտակելով փախած էին, ոստիկան-զինուորաց տեղակալին կողմէ ձերբակալուելով ղրկուած է գաւառակին կեդրոնը։ Հիւսէյին՝ վաղեմի չարագործ մը ըլլալով յանձնուած է դատական իշխանութեան։

ՊԻՂԱՅԻ շրջակայ անտառներուն մէջ հրդեհ ծագելով 3500ի չափ մայրի ծառներ այրած են։

ԱՐԿԱԾ.—Առջի օրը Սամաթիոյ կայարանին առջեւէն երկաթուղւոյ կառախումբ մը անցնելու պահուն, մօտը կեցող չորս տարեկան հայու տղեկ մը փախչելով, շուարած նետուեցաւ վայրաշարժին առջեւ եւ մազ մնաց որ ճմլուէր, երբ կայարանին պաշտօնեաներէն Իլիա անմիջապէս օգնութեան փութալով ազատեց զայն։

Աստի անտի

ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՄԷՋ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ

Անցեալ շաբթու, կէս օրին, Փարիզի ռուսական եկեղեցին արարողութիւնը վերջացած էր։ Երբ քահանան դուրս կ'ելլար պայթիւն մը թնդաց եկեղեցիին դրանը մօտ եւ անանկ ահաբեկութիւն մը պատճառեց որ շատ կիներ նուաղեցան։ Մարդ մը անձնասպան եղած էր։ Աթոռի մը վրայ կքած մարմարէ սիւնի մը մօտ, երեսն արիւնով ծածկուած՝ մարդը դեռ ձեռքին մէջ կը բռնէր փոքր ռեվոլվէրը որով փորձած էր անձնասպանութիւնը։ Գնդակ մը մտած էր բերնին մէջ, բայց զէնքը շեղած էր, եւ գնդակը դուրս ելած էր ձախ այտէն, աչքին տակէն։ Ներկայ գտնուող բժիշկ մը նախնական դարմաններն ըրաւ եւ յետոյ Պօժօն հիւանդանոցը փոխադրել տուաւ։ Վէրքը թեթեւ էր և քանի մը ժամ ետքը յուսահատ մարդը կրնար իր բնակարանը դառնալ։

Հարցափորձուելով ոստիկանութեան գոմիսէրին կողմէ որ անմիջապէս հիւանդանոց գացած էր, մարդը նախ չուզեց բացատրութիւն տալ այն պատճառներուն վրայ որք մղած էին զինքը այդ գայթակղութիւնն յարուցանել ռուսական եկեղեցին մէջ։

Վերջապէս ըսաւ թէ միտքը անձնասպան ըլլալ չէր, այլ միայն ուշադրութիւն հրաւիրել իր վրայ։

Այդ խեղճ մարդուն անունն է Նիքոլա Քալֆա։ Քառասուներութը տարու է։ Արեւելքի մէջ վաճառականութիւն կ'ընէ և կնոջն ու զաւկին հետ Փարիզի մէջ կը բնակի։ Կ. Պոլիս ծնած է և տարիէ մը ի վեր կը գտնուի Փարիզ։ Իր երկու եղբայրներն ալ հոն հաստատուած են. մէկը լուսանկարիչ է, միւսը խոհարար։

ԾԽԱԽՈՏԸ ԵՒ ՏՂԱՅՔ

Բուալիէի (Ֆրանսա) տասնըհինգ պարկեշտ բնակիչներ կը խնդրեն երեսփոխաններէն օրէնք մը քուէարկել որով արգիլուի տասնըհինգ տարեկանէն վար տղաքներուն ծխախոտ գործածել։

Իրենց խնդրագրին մէջ ազնիւ Բուալիէցիները կ'ըսեն թէ երիտասարդներու համար ծխախոտի գործածումը կանխահաս մահուան պատճառ մըն է։

Այս առթիւ, Բարիզցի խմբագիր մը կ'ըսէ թէ աւելի պատասխան մը կայ խնդրարկուներուն։ Եւ կը պատմէ թէ անցեալ տարի Լա Հէի մէջ մեռած է Քլայէքս անուն իննսունըմէկ տարու մարդ մը, որ ութը տարեկանէն սկսեալ օրը 150 կրամէն աւելի ծխախոտ կը ծխէր։

Այս մարդն էր որ մեռնելէ առաջ խնդրած էր որ իր դագաղին հետեւողները ծխախոտ ցանեն ճամբուն վրայ։

Աւասիկ մէկը զոր ծխախոտին գործածումը, տասնըհինգ տարեկանէն առաջ, չէ արգիլած ծեր ապրելէ։

ԳՐԱԳԻՏԻ ԱՐՀԵՍՏԸ

Կ'ըսեն թէ գրագէտի արհեստը միշտ չի հարստացըներ իր մարդը։ Նիւ-Եօրք Բէյ-Բէյ հակառակը կը յայտարարէ։ Եւ Հըմֆրի Ուարդի օրինակը կը յիշէ, որ հեղինակ է ժողովրդային գիրքերու.

«Միայն Ամերիկայի և Անգլիոյ հրապարակներու վրայ 16,000 անգլ. ոսկի ընդունած է Տավիտ Կրիէվի համար. ճիշդ յայտնի չէ թէ նոյն գիրքին համար բրիտանական գաղթականութիւններէն՝ Աւստրալիաէն, Հնդկաստանէն և այլ տեղերէ որչափ ոսկի շահած է, բայց այդ գումարը չի կրնար միջակ ըլլալ, վասն զի յիշեալ երկիրներուն մէջ վիպական գրականութիւնը բազմաթիւ սիրողներ ունի։ 16,000 ոսկի ալ աւելցուցէք Մարսէլլայի համար, և 8000՝ Ռոպերտ Էլսմիրի համար։ Այս կերպով 40,000 անգլ. ոսկիի գումարն առաջ կուգայ՝ հազիւ վեց տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ։

Եւ տակաւին կան ծնողքներ Ամերիկայի ու Եւրոպայի մէջ, որք իրենց զաւակներուն խորհուրդ կուտան չընդգրկել գրոց ասպարէզը։

ԵՐԵՔ ՕՐԷՆ ՇԻՆՈՒԱԾ ՔԱՂԱՔ

Այս ամերիկեան քաղաքը կը կոչուի Բէրրի-Սիթի, որ հիմնուեցաւ երեք ժամէն և շինուեցաւ երեք օրէն. Հինգ ամսուան գոյութիւն ունի և արդէն իսկ տասն հազար բնակիչ կը բովանդակէ։

Քաղաքը նախեւառաջ շինուած էր վրաններով և կը բաղկանար գաղթականներէ, որք օրէ օր աւելի բազմաթիւ, բարձրացան կարմրամորթներուն սահմանուած հողերուն վրայ։ Փայտէ առաջին շէնքը որ կառուցուեցաւ, տպարանն էր Բէրրի Տէյլի Թայմզին, լրագիր մը որ իր հրատարակուած օրն իսկ տասն հազար օրինակ կը սպառէր։

Անմիջապէս դրամատուն մը բացուեցաւ, յետոյ գինետուններ և ճաշարաններ. վերջապէս ամեն տեսակ վաճառատուններ, բժշկական և փաստաբանական սենեակներ. երրորդ օրուան առտուն, նամակատուն մը հաստատուած էր ու կը բանէր։

Հայերէնի, Թուրքերէնի և Ֆրանսերէնի հմուտ շրջանաւարտ երիտասարդ մը պատրաստ է թէ մայրաքաղաքիս և թէ օտար երկիրներու վաճառատանց մէջ ո՛ և է պաշտօն ստանձնել։

Դիմել Արեւելքի Խմբագրատունը։

36 1—2

ԾԱԽՈՒ ԱՐՍԱ.—Իւսկիւտար, Պաղլար-Պաշը Գերեզմանատան դրան ճիշդ դէմը, 10 կանգուն երեսով և 50 կանգուն խորութեամբ, ընդամենը 500 կանգուն արսա մը ծախու է։ Ուզողը կրնայ դիմել Արեւելքի Տպարանը։ Թիւ 35 2 5

ԱԶԴ

ԿԵԴՐ. ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳՈԼԷՃ ՑԱՅՆԹԱՊ

Սեպ. 12 Դշ. օր Գոլէճս պիտի սկսի իր դպրոցական 19երորդ տարեշրջանը։ Վարժարանս Ամերիկեան Գոլէճներու վրայ ձեւուած հաստատութիւն մ'է, նման Պոլսոյ Ռոպերթեան վարժարանին, այն տարբերութեամբ որ, թէև առ այժմ մասամբ, բայց յառաջային ամբողջովին, բնիկներու ստացուածքը պիտի ըլլայ։

Վարժարանս ունի 7 տարեշրջան, 3ն՝ նախապատրաստական, և 4ն՝ ուսումնարանական։ Բացի տնօրէնէն բոլոր դասախօսք են հայ. շատոնք պատրաստուած Ամերիկա, Եէյլ համալսարանի մէջ, մին՝ Փարիզու Բողոքական վարժարանին մէջ, և երկուքն շրջանաւարտ Գոլէճին։

Վարժարանիս խօսակցութեան լեզուն պիտի ըլլայ հայերէն, բայց դասախօսութիւնք կ'ըլլան թուրքերէն, հայերէն եւ անգլիերէն միանգամայն։ Մասնաւոր խնամք կը տարուի հայերէնի։

Վարժարանս կառուցուած է Այնթապու արեւմտեան կողմը հովասուն բլրոյ մը վրայ։ Օդն է առողջարար, և ջուրն՝ մաքուր և առատ։ Աշակերտաց հանգստութեանն և անոնց հոգեկան, բարոյական, մարմնաւոր և մտաւոր կրթութեանը համար ամեն հոգ կը տարուի։

Կերակրոյ բաժինն, մանաւանդ վերջերս ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ, է յոյժ գոհացուցիչ, մաքրական եւ միանգամայն առատ։ Կերակրոյ համար և ճերմակեղինաց մաքրութեան համար պէտք է վճարել 7 օսմ. ոսկի երեք մասամբ, իւրաքանչիւր շրջանի սկիզբը։ Ա. շրջանին 3, և երկրորդին ու երրորդին երկուքական։

Դաստիարակութեան ծախքն է նախապատրաստականի համար 2 և Գոլէճի համար 3 ոսկի օսմ. վճարելի ճիշդ դպրոցական տարեշրջանի սկիզբն կանխիկ։

Մասնաւոր և ընդարձակ ծանօթութեան համար պէտք է դիմել Կ. Պոլիս, Պայպըլ Հաուզ, առ Աբրահամ էֆ. Սեքլեմեան, և Այնթապ առ տնօրէնութիւնն Գոլէճիս։

Ա. ՖՈՒԼԸՐ

34 1—3 Տնօրէն

Տպարան, Վիմագրատուն, Կազմատուն եւ Գրատուն

Գ. Պաղտատլեան

ՑՈՒՑԱԿ ԳՐՈՑ

ՀԱՆԴԵՐՁ ԶԱՆԱԶԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՕԹՈՒԹԵԱՄԲՔ

Գրատունս երկրորդ անգամ ի լոյս ընծայած է սոյն գեղեցիկ եւ սիրուն Գրացանկն ուր ամփոփուած է.

Ա. Իրեն սեպհական գրքերն, որոնց պարունակութեան մասին կուտայ ուրոյն պիտանի ծանօթութիւններ իրենց գներով։

Բ. Հրապարակի վրայ յաճախեալ դպրոցական, գիտական, գրական եւ այլ ամեն տեսակ գրոց ճոխ ցանկ մը իրենց գներով։

Գ. Պաղտատլեան գործատան այն է՝ Տպարանի, Վիմագրատան, Կազմատան եւ Գրատուն-Թղթավաճառանոցի վերաբերեալ տեղեկութիւններ։

Դ. Համայն Թուրքիոյ Թղթատարութեան սակագնոց մասին կարեւոր գիտելիք, ուր մի առ մի ցուցուած է Նամակներու, Թղթերու, Գրքերու, Նմոյշներու եւայլ եւայլ Աւանդներու սահմանեալ փոխադրութեան գիններ ծանրութեան շրջանակաց համաձայն։

Ե. Հեռագրական կանոնագիր եւ սակագին համայն Թուրքիոյ։

Զ. Համեմատական արժէք օտար դրամոց։

Է. Դրոշմաթղթի կանոնագիր եւ ցուցակ գնոց ըստ վերջին 1894 տարւոյ սրբագրութեան։

Ը. Մշտնջենական Օրացոյց գիտելիքներով, ու պարզ տախտակի մը վրայ կը պարզուին 1600էն մինչեւ 2400 տարիներու ամսաթիւերն ու օրերը։

• Գրացուցակիս Ա. տպագրութիւնը իւր իւր կարեւոր գիտելիքներ պարունակելուն՝ պէտք ունեցող թէ ոչ՝ ձրի ըլլալուն համար հազարաւոր օրինակներն սպառեցին սուղ ժամանակի մէջ, ուստի այս անգամ պարտաւորեցանք 2 ղրշ. գին սահմանել անոր որպէս զի գրքի, թղթեղինաց, տպագրութեան եւ այլոց պէտք ունեցողներն միայն առնեն եւ մենք ալ հասած ըլլանք մեր նպատակին։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ

Համիտիյէ փողոց, Թօմրուք խան

ԴՐԱՄԵՆԵԱԿ Ի ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատալիա
Ատանա
Այտըն
Հալէպ
Աղեքսանդրիա
Ադր. Պոլիս
Էնկիւրի
Պաղտատ
Պէրութ
Պրուսա
Դամասկոս
Գոնիա
Լառնաքա
Դամիէթ
Լիմասօլ
Մերսին
Նազիլլի
Նիկոսիա
Ռուշչուք
Փիլիպէ
Բոր-Սայիտ
Ռոտոսթօ
Սելանիկ
Սամսոն
Իզմիր
Սոֆիա
Տրապիզոն

Պարտամուրհակներու եւ արժէթուղթերու յանձնման փոխարէն առաջ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով։

Դրամագեղչ արժէթուղթերու։

Հանուած փոխանակագրերու, չէքերու, պարտաթուղթերու եւ հեռագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։

Բացուած ընթացիկ հաշիւներու, պահեստ ում արժէթուղթերու եւ արժէքաւոր նիւթերու։

Գանձում կտրօններու, արժէթուղթերու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական աւանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հաստատ տոկոսի սակերով։

Տարին 2 1/2 % մէկ տարուան պայմանաժամով աւանդի համար։

Տարին 1 1/2 % վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

Տարին 1 % երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց աստի փոխատուութիւններ կ'ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ'ընդունի իրը աւանդ։

Բերայի դրամենեակն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն։ Ասկից զատ, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան թուղթեր, ինչպէս, Փարիզ քաղաքին պարտաթուղթեր, օսմանեան պարտաթուղթեր, Հելլենական պարտաթուղթեր, Բանամայի պարտաթուղթեր, եւ այլն եւայլն։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՅԻ ԴՐԱՄԵՆԵԱԿԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտաթուղթերու բաժնեթուղթեր, եւ արժէթուղթեր կ'ընդունին, ընթացիկ հաշուով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի, տարին 3 1/2 տոկոսով։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

16/28 յուլիս 1894

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոյ Անուանական Գինը		Տոկոս %	Անուանք Արժէթղթոց	Թուականք	Ընթացիկ Գիներ: Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գիներ: Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,133,372	100		1	Քոնսոլիտ Միացեալ A	1331	64 —	64 —
» 10,241,013	100		1	» » B		39 1/2	39 10
» 30,332,311	100		1	» » C		— —	28 10
» 43,063,306	100		1	» » D		26 34	26 32
Ֆր. 793,000,000	400		—	Ռումելիի Երկաթուղի	1870	129 25	128 25
Ա. Ո. 4,545,000	100		4	Օսմանիէ	1890	96 —	96 —
Ֆր. 135,631,130	500		5	Բրիորիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,933	Ֆր. 500		5	Մաքսային Պարտամուրհակ	1886	— —	— —
	Անուանական	Վճարեալ					
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1869	8 25	8 20
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսդանդինոբլ	1372	3 18	3 15
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1872	4 30	4 30
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաւրիումի Հանքին	1878	41 50	39 —
» 45,000,000	500	300		Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	300 —	300 —
» 80,000,000	500	500	5	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.		470 —	470 —
Օ. Ո. 200,000	20	8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1832	6 —	5 97 1/2
Ֆր. 709,506	500	500	5	(Պարտաթուղթ		520 —	524 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1833	18 32	18 30
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	1 87 1/2	1 75
Օ. Ո. 440,000	11	5 1/2		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	6 40	6 37 1/2
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքոս	1832	355 —	352 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) DԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	1	80
1 ամսուան համար	—	—
1 օրուան համար	—	70
Ռբբոր	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	25
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	109	7/8
Փարիզ » Ֆր.	22	92 1/2
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	11	35
Պերլին չէք Մարք.	18	50

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	—
1 ամսուան համար »	6	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	09
20 Ֆրանքնոց	87	20
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմից	51	15
Ռուպլ Թղթադրամ	8	50
Մէճիտիյէ	108	02
Մանր արծաթ	102	20
Մէթալիք	98	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 27 Յուլիս		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ. Ֆր.	39	45
» » C » »	26	85
D (Բացուած »	24	55
(Գոցուած »	24	47
Ռումելիի Երկաթուղի »	128	37
Բրիորիթէ »	478	75
Մաքսային Պարտամուրհակ »	499	37
Օսմանիէ »	—	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	428	75
Պանք Օթոման (անուանին.) »	616	15
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	101	27
» » 3 1/2% »	108	25
» Իտալական »	77	87
Քրէտի Լիոնէ »	720	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	920	—
Քոնդուառ տ'էսքոնդ »	512	50
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	2825	—
Եգիպտական Միացեալ »	517	18
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	165
ՎԻԵՆՆԱ 27 Յուլիս		
Ռումելիի Երկաթուղի Ֆիորին	68	10
Օսմ. Ռէժի »	212	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես »	125	15
» Փարիզի » »	49	60

ԼՈՆՏՈՆ 27 Յուլիս		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	64	—
» » B »	39	—
» » C »	26	62
D (Բացուած »	24	37
(Գոցուած »	24	25
Օսմ. Փոխառ. 1871ի (Փոփոխեալ)	97	37
Փոխառ. 1877 (Տիֆէնս Լօն)	103	25
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	14	50
Այտընի Երկաթուղի »	12	50
Գասապայի » »	19	—
Միացեալ Եգիպտական »	102	75
Առանձնաշնորհեալ » »	—	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	101	50
Ռանթ Հելլենական 5% »	31	50
» » 4% »	33	50
Պուլկար. Փոխառ. 6% »	85	50
» » Նոր 6% »	100	—
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	312
ՊԵՐԼԻՆ 27 Յուլիս		
Օսմ. Փոխառութիւն 1883ի Մարք	98	10
Ռումելիի Երկաթուղի »	111	50
Անատոլուի Երկթղ. 1/4 Պրթղթ. »	92	40
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	340
» Փարիզի » 2 ամիս	—	—

THERAPIA SUMMER PALACE

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿ. ՄԵԾ ՊԱՆԴՈԿՆԵՐՈՒ

ԹԱՐԱՊԻՈՅ ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ՆՈՐ ՊԱՆԴՈԿԸ

ԱՄՐԱՆ ԵՂԱՆԱԿ ՎՈՍՓՈՐԻ ՎՐԱՅ

Յունիս 15էն մինչեւ 15 Հոկտ.ի (Ն. Տ.)

ՃԱՇԱՐԱՆ.—ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ.—ՇՐՋԱԳԱՅՈՒԹԻՒՆՔ.—ԶԱՆԱԶԱՆ ԽԱՂԵՐ.—ԲԱՂՆԻՔ

ՎՐԱՄՇԱՊՈՒՀ ԷՖ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

(ՓԱՍՏԱԲԱՆ)

Փոխադրած է իւր գրասենեակը Պախչէ-Գափու Անմխասի խան թիւ 10, 11 Սթամպուլ։ 4—12

Ընդդէմ պնդութեան.—Վիշիի լուծիչ փոշի։

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1860 ԻՆ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կ. ԻՆՃԻՃԵԱՆ ՈՐԴԻՔ

[illegible]

ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐՊՈՒՃՃՈՒԼԱՐ, ՓՈՔՐ ԱՊՈՒՏ ԽԱՆԻ ԿԻՑ, 4, 6.

ՃՇՄԱՐԻՏ ՅՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ ԵՒՐՈՊԵԱՆ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԻՑ

Այս բազմամեայ համբաւաւոր Տուն, ընդարձակ բառայարկ շէնքի մը սրահներուն մէջ, իւր Դաւառայի եւ Պոլսեցի Պատ. յաճախորդաց տրամադրութեան ներքեւ դրած է մետաքսէ, բրդէ, գծանէ, բամպակէ, ֆիլոտէքոսէ այլ եւ այլ տեսակ հագնելիք ամառնային և ձմեռնային. դանակեղէնք եւ այլ մանր երկաթեղէնք, Խուրսէվանի եւ Թօհամբլէի ամեն առարկայք. բանուածներ, ժամացոյցներ, մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ (մինչեւ բաւորդ տուզինա). — Գուլպա, Թաշկինակ, Ֆանէլա, Խալուշ, Անձեռոց, բլաստրոն, փողկապ, վզնոց, գօտի, ժապէն արանց եւ կանանց, միաս, պէյզա, շալ, բաթիսթօն։ Նաեւ անուշահոտ, եւ զմելի, մկրատ, ածելի. ոսկի, արծաթ եւ նիքել ժամացոյցը, փամփուշ, շղթայ, զանգակ։ Ծխախոտի, սիկառի տուփ։ Կաշեղէնք, տիկնանց պայուսակներ, նաեւ արմօնիկ, ֆէնիքս, արիօզա, արիսթօն։ Կօճակեղէնք։ Խաղալիկներ փրչա։ Անկողնոյ ծածկոյթք բիրէ եւ բուրդ։ Սեղանի սպասք ալբաքա։ — Ուղղակի յարաբերութիւնք եւրոպեան եւ ամերիկեան գործարանաց հետ։ Ամենէն խիստ ճաշակն եւ ամենէն համեստ քսակն հաւասարապէս գոհ կրնան մնալ։ Ընդարձակ գործառնութիւնք գաւառաց հետ։ Ցանձնարարութիւնք շուտ եւ ճիշդ կը կատարուին։ Երաշխաւորեալ մեծաքանակ գնորդներու ապառիկ ալ կը տրուի։ ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ։ 1038 26—42

ՓՇՈՐ ՊՐԱՒ

Պաւիերայի գարեջուր, Կ. Բշորի գարեջրատան ի Միւնիխ, Պաւիեռ

Առեւտրական Խորհրդական

Հայթայթիչ Գերմանիոյ կայսր ու Բրուսիոյ թագաւոր Վիլհէլմ Բ.ի

Աւստրիոյ-Հունգարիոյ Թագաւոր կայսեր և Պաւիերայի Խնամակալ Իշխանին։

Առաջնակարգ գարեջուր Պաւիերայի, ուրիշ ամեն գարեջուրներէն գերիվեր, բոլորովին զուտ, համեղ և զովարար ըմպելիք, ամեն եղանակներու յարմար, ճանչցուած և յանձնարարուած նշանաւոր բժիշկներու կողմէ։

Գարեջրատունը 1820 ին հաստատուած է. ինք առաջինը եղաւ որ 1854 ին սկսաւ գարեջուր արտածել շիշերով։

Տարեկան արտադրութիւնն է 600,000 հեկտոլիտր։ Կեդրոններ Գերմանիոյ և Զուիցերիոյ բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ, ի Լոնտոն, Փարիզ, Հավր, Ռուէն, Պրուսէլ, Լիէժ, Անվէրս, Ամսդերտամ, Հաակ, Ռոթերտամ, Միլան, Հռոմ, Վիեննա, Նիւ-Եորք եւայլն։

Միտալներ և վարձատրութիւններ՝ Միւնիխի (1854), Քէօլնի (1865), Փարիզի (1867), Վիեննայի (1873), Հակէնովի (1874), Ֆիլատելֆիայի (1876), Նիւրէնպէրկի (1882, ոսկի միտալ), Ամսթերտամի (1883, ոսկի միտալ), Պրուսէլի (1888, ոսկի միտալ և պատուոյ վկայագիր), Մելպուռնի (1889, առաջնակարգ արժանեաց չքադրամ պատուոյ յիշատակութեամբ) ցուցահանդէսներէն։

Բշոր Պրաւ գարեջուրը կը վաճառուի հետեւեալ գարեջրատուններն.

Կամբրինուս, զոր կը բանեցունէ Տիմիթրի Ֆրանտոյաննիս, Բերա Մեծ-Փողոց, 312, Քոնքորտիային դէմը։

Թէբէ—Պաշըի պարտէզը.

Տէմէթրաքօբուլօ եղբարց քով, Բերա, Մեծ-Փողոց, Ռուսական դեսպանատան դէմ, Թիւ 430։

Բայց Արեւելքի համար միակ ներկայացուցիչն և շիշով գարեջուր վաճառողն է

« Փշոր Պրաւ »
Վիլհէլմ Բալաքա
Պազար Ալման 388

Բերա Մեծ-Փողոց, 388 26 3—78

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,141,290
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,794,012

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,146,418
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,099,000

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ հաստատուած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. Նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասուն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւաց և առագաստանաւաց բեռներ, ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Պէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 bis սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան։

ՌՈՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ին Կայսր. հրամանաւ արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵՆԱՑ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4,000,000 րուբլի
Երաշխաւորութեան գումար	55,000,000 Ֆրք.
1893ի հասոյթք	20,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնք իր ապահովեալներուն վճարծ է մօտ	70,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար **ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԱՐ**
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, թիւ 22, 23

Քննիչ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՐՄԻԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Ջէօվհէրճի փողոց, 14
Գրասենեակ Մ. Ֆ. ՌԷԲԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ 20 ՍԵՖԷՐ 1310
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ. 771

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼԸ ԱՄԻՆ 1880

Կ. ՆԱՎՐՈՒԶԵԱՆ Յ. ԽԱՍԳՈՒԼԵԱՆ

THE ECONOMICON ԹԷՅ ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ΤΣΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ
MARQUE DEPOSÉE

Մասնաճիւղ կը գտնուի Օսմանեան ամէն [illegible]

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովը, թէյի ճաշակն ալ նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբը, այս տարի ևս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանի, Ճաւայի, Սէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ, և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հոտաւէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար բլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կ'ընեն։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ ևս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ անտուփերու և թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ, և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ տալու ևս յարգ մեր ակզբունքին, որ է [illegible]։

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին ևս, անոնց բազում կեղծիքն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՑԱՅՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ՆԱՎՐՈՒԶԵԱՆ, Յ. ԽԱՍԳՈՒԼԵԱՆ Ճէլալ պէյ խան թիւ 10, Պահճէ-Գաբու։ 19

ՏՐՔ. Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԳԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
1 ՊԱՀՉԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշուէ լինելի արհեստական ատամներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենատարի ցաւած ատամները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամէն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակիէ) ամէն օր առաւօտէն մինչև կէս օր։ 114

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828
Հաստատեալ ի Փարիզ իր կեդրոնատեղին՝ Պանք փողոց, Թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Հատուցած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք «Իւնիօն»ի	»	114,500,000

Ի Կ. Պոլիս, Ընկերութեան դրամատունն՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քալֆայեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, քարաքէօյի հրապարակը. Եէնի-Խան, առաջին յարկ. 690

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.

Բայրօ շոգենաւը, նաւապետ Պերբարթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն մեկնած է ամսոյս 24ին և օգոստ. 6ին հոս կ'ապասուի։

Ռօզլին շոգենաւը, նաւապետ Բրր, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և օգոստոս 3ին պիտի մեկնի Պոլսոյ համար։

Արտօնատէր Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

Պիտի պահէք ձեր դէմքին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով Մասնաւոր բինձափոշի

La VELOUTINE
պատրաստուած Պիզմութով Ձեռամբ
CH^les FAY, Parfumeur
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՏՕՆԵԱՔ ՄԷԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՅՐ

[illegible]
ԽՄԻՉՔ ԱՌԱՆՑ ՋՈՒԹԵԱՆ
ՏՕՆԵԱՔ ԽԱՂՈՂԻ ՀԱՐԱԶԱՏ ԳԻՆԻԷՆ
Մ. Ի. ԵՒ Ե. ՄԷԹԱՔՍԱՍԻ Ի ՊԻՐԷԱՅ

Փորձեալ՝ հիւանդ և ապաքինեալ անձանց գործածութեամբ և յանձնարարեալ նշանաւոր քիմիագիտաց և բժշկաց մասնաւոր յայտագիրներով որոց անուանքն ստորև կը յիշուին։

Ա. Կ. Խրիստոմանոս. դասատու ընդհանուր քիմիագիտութեան և Տնօրէն բնալուծարանին։

Pierre Apery (Constantinople) Chimiste expert assermenté près la Municipalité du VIe cercle et des Consulats d'Autriche Hongrie, de Grèce et d'Allemagne.

Օմ. Ռուսօփուլօս. օգնական դասատու քիմիագիտութեան ազգային Համալսարանին և զինեբան բնագէտ նաւային վարժարանին։

Սփ. Ա. Խզօնոմ'տիս. Քիմիագէտ և օգնական դասատու Համալսարանին։

Տ. Օրֆանիտիս. դասատու համալսարանի և նախագահ բժշկական խորհրդոյն։

Թ. Աֆէնտո'ւլիս. դաս. Համալս. և Տնօրէն Պիրէայի Հասն. հիւանդանոցի։

Ե. Գարամի'ցա. դաս. Համալս. և Տնօրէն Աթէնքի գործնական բժշկութեան։

Մ. Հաճիմիխա'լիս. դաս. Համալսար։

Տ. Գօ'նսուլաս. դաս. Համլս. և Տնօրէն Մանկաբարձական վարժարանին։

Ա. Զիննի. դաս. Համալ. անդամ Մանկաբուժական ժողովոյն, բժիշկ Մանկաբուժարանին յԱթէնս և անդամ Եւրոպիոյ զանազան գիտական ընկերութեանց։

Ի. Ղալվա'նիս. դաս. Համ. Տնօրէն վիրաբուժ. հիւանդանոցի, և անդամ վիրաբուժական ընկերութեան Փարիզու։

Ն. Տ. Մագգա'ս. դաս. Համալս. և բժիշկ «Եվանկելիսմօ'ս» հիւանդանոցին։

Մ. Մերգո'ւրիս. Տնօրէն քաղաքապետական «Էլպի'ս» հիւանդանոցին։

Է. Գալլիօնծիս. օգ. դաս. վիրաբուժութեան։

Ալ. Սգո'ւֆօս. բժշկապետ զօրաց։

Ն. Լազոստարիս. բժշկապետ նաւ. զօրաց։

Ն. Բէզօփուլօս. դաս. ախտաբանութեան։

Է. Ֆօգա'ս. բժիշկ և անդամ բժշկ. ընկերթ.

Փ. Գամպա'նիս. բժիշկ Թագ. արքունեաց։

Ն. Գօ. Տէլյօրօթա. դաս. Համալս.

Սփ. Գօնտոյէ'օն, Տնօր. վիրաբժ. գիտ.

Հասթ. Տամուլիա'նօս. Տնօրէն զինուորական շտեմարանին դեղօրէից։

Էլ. Տրի'ցաս. դեղ. նաւային զօրանոցի.

Ն. Փամթա'քիս. բժիշկ ի Քիոս։

Ա. Է. Ա. Գօմանօս փաշա. բժշկապետ արքունեաց Խտիվի յԵգիպտոս։

Ե. Զանկարօ'լաս. բժշկապետ Աղեքսանդրիոյ յոյն հիւանդանոցի և անդամ միջազգային առողջ ընկերութեան Եգիպտոսի և Փարիզու բըժշկական Արաւէմիայի։

Ն. Մօսխո'պօս. Տնօրէն Աղեքսանդրիոյ յոյն հիւանդանոցին-

Զամպարօ'ս փաշա. բժիշկ ի Կ. Պոլիս։

(Կան նաև բազում այլք յայտագիրներ և կարծիքներ թէ՛ ներքին և թէ՛ արտաքին նշանաւոր բժշկաց և քիմիագիտաց կողմէն որք զանց առնուած են։)

ԲՆԱԼՈՒԾԱՐԱՆ ՓԻԷՐ ԱՓԷՐԻԻ
Թիւ 2,164

Փիէր Ափէրի Քիմիագէտ իրազեկ և երդմնեալ պաշտօնեայ Քաղաքապետութեան, և Աւստրիոյ, Գերմանիոյ և հելլենական հիւպատոսարանաց։

ՏՕՆԵԱՔ Մ. Ի. և Ե. ՄԷԹԱՔՍԱՍ
Ի Պիրէայ հրապարակ Ապօլօնի

Ձենէ պատրաստեալ քօնեաքը քիմիական բնալուծութեան ենթարկելով գտանք հետեւեալները.

ԲՆԱԿԱՆ ՏԱՐԵՐՔ

Պարունակեալ քանակութիւն իւրաքանչիւր շիշի 775 խորանարդ հարիւրամէտր.—Տեսք յստակ.—Գոյժ թեթեւ թխու.—Հոտ համեղի եթերի նմանող.—Համ կիզիչ և ախորժելի.—Գոյն ոսկեդեղին.—Կազմութիւն հաստ և փոքր ի շատէ անհաստատ.—Մրուր ոչինչ.—Խտութիւն 0,939—15° աստիճան։

Աստիճանք. Ե. Լուսսաք 43, 5—15°
» Դարթիէ 17,50—15°
» Վօմէ 18,00—15°

Եռացում. 83

ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Բնական խաղողի գինի 43,40—100,00—ջուր 55,00—100,000.—Շաքարեղէն նիւթին. Նիւթական տարր 1,50—100,000։

Սէվալիէ, Շաթօ, Վիտէրիալ, Ստէյնէր, Սալէ, Մօլիէր և Ստէյնէն ցոյց տրուած եղանակներու հետեւելով՝ ընդունայն աշխատեցանք ձեր պատրաստած ՏՕՆԵԱՔին մէջ օտար նիւթեր գտնելու։

Մեր խուզարկութիւններէ բացայայտ կ'երեւի որ ձեր ՏՕՆԵԱՔը ոչ մի օտար ցքի կամ ներկիչ նիւթ կը պարունակէ և ոչ արհեստական համեմներ, այլ խաղողի հարազատ գինիէն պատրաստեալ է, որով ջերմապէս կը յանձնարարեմք ամէն կամեցողին լաւ ՏՕՆԵԱՔ ունենալու։

Ի Կ. Պոլիս 11/23 մեպտ. 1891
Փ. ԱՓԷՐԻ

Թիւ 1,203

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Գ. Գ. Մէթաքսաս եղբարց հրաւիրանօք ի Պիրէայ գտնուած քօնեաքի գործարանին այցելեցի և հոն պատրաստեալ ըմպելիին նախնական նիւթերը քննելով գտայ թէ խաղողի ցքին կը համուի 1890 Lille գաղղիական քաղաքին Warein գործարանին շինած կայլակագործիով և գործածեալ գինին «Ճերմակ Մօսխա'թօօն» է. գտայ նաեւ թէ 42 մեծ տակառաց մէջ 85,000 օխա պատրաստի քօնեաք կը գտնուի որ տարիէ մըաւելի շտեմարանեալ է գուտ հելլենական ԳԻՆԻէ և որ կը պարունակէ 42,5 % բնական ցքի գինւոյ բոլոր անուշահոտութիւնն ունենալով։ Ուստի կարող եմ յանձնարարել ի պաշտօնէ Մէթաքսաս եղբարց ՔՕՆԵԱՔը իբր հարազատ հելլենական որ կրնայ մրցիլ գաղղիական հարազատ քօնեաքներուն հետ։

յԱթէնս 4 Օգոստ. 1892
Տ. Կ. ԽՐԻՍՏՈՄԱՆՈՍ
Դասատու ընդհանուր բնալուծութեան և Տեսուչ բնալուծական գործարանին.

Միակ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս, ԹՐԻԱՆՏԱՖԻԼՕՓՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ 815

KONIAK
N. MICHIOTI
MARQUE PRIVILÉGIÉE
ΜΗΧΙΩΤΗ
ΕΚΤΟΣ ΣΙΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
قونیاق میخیوتی
فوق العاده فین شامپانیا
رقابتدن خارج
COGNAC ORIENTAL
Grande Fine Champagne
HORS CONCOURS
Lith. P. Baffer

Երեք աստղով շիշը 30 գրուշ, — երեք աստղով ½ շիշը 15½ գրուշ։ Երկու աստղով շիշը 18 գրուշ։ Մէկ աստղով շիշը 12։ Մասնիկեալ տուփ օղի շիշը 12 գրուշ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ
1894 ՄԱՅԻՍ 17ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ, ՄԻՆՉԵՒ ՕԳՈՍՏՈՍ 31

Վոսփորէն Կամուրջ ելլելու

11 15 Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. Մրկ. Ռ. Հիս. Պէպ. Ա. Ան. Գրջ. Օրթ. Պշք.
11 — Պէպ. Արն. Գրջ. Օրթ. Պշք.
11 Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ.
11 15 Պէյգ. Բշպ. Չպգ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտլ. Վնիք. Չէնկ. Պէյլ. Գզկ.
12 Ենմ. Մէգ. Պէօյք. Թրպ. Ենք. Իսթէն. Մրկ. Ռ. Հս. Պէպ. Արնվ. Գրջ. Օրթ. Պէշ.
12 45 Ենմ. Մգպ. Պէօյ. Թրպ. Եէնք, Միրկ, Պօյ, Ռ, Հս, Պէպ, Արնվ, Գրջ, Օրթ, Պէշկ,
12 5 Պէյգ. Բշպ. Ենք. Չպգ. Գնլ. Պօյճ. Ռ. Ա. Հս. Գնտլ. Պէպ Արն. Չնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Իսկ. Պշք. Գտպ.
12 40 Ռ. Ա. Գվ. Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Պէյգ. Բշպ. Չպգ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք.
1 45 Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. ՍԹՆ. Միրկ. Պյճ. Ռ. Հս. Պէպ. Արն. Գրջ. Օրթ. Պշք.
2 — Եէնմ, Մէգ, Պէօյ, Թարպ, Պէյգ, Բշպ, Չպգ, Գնլ, Ա, Հս Գնտ, Վան, Չէնկ, Պէյլ, Գզկ, Պէշկ։
2 40 Ռ. Ա. Գվ. Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Պէգ. Բշպ. Չպգ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
3 — Ենմ. Մգրպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹԷՆ. Միրկ. Պօյճ. Ռ. Հս. Պէպ. Արն. Գրջ. Օրթ. Պէշք.
3 45 Եէն. Մէգ. Պէօյ. Թար. Պէյգ. Բշպաճ, Չպգ, Գանլ, Ա, Հիս, Գնտ, Վնք, Չնկ, Պէյլ, Գզկ, Պշկ։
4 15 Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ. Ռ. Հս. Պէպ. Արնվ. Գրջ. Օրթ. Պշք.
5 — Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Եէնք. Էմիրկ. Ռ. Հս. Պէպ. Արն. Օրթ. Պշք.
5 30 Եէն. Մէգ. Պէօյ. Թար. Պէյգ. Փ. Պաշճէ Չուպ. Գանլճ. Ա. Հիս. Գանտ, Վանք, Չէնկ. Պէյլ, Գուզկ. Պէշիկթ։
5 45 Եէն, Մէգ, Պէօյ, Թրպ, Եէնք, ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ. Ռ. Հս. Պէպ, Արնվ, Գրջ. Օրթ, Պշկ,
7 — Մրկ. Ռ. Ա. Հս. Գնտ. Արնվ. Չնկլ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Իսկ. Պշք.
7 — Ենմ. Մէգ. Պէօյ Թրպ Պէյգ. Բշպ. Ենք. Միրկ. Գնլ. Ռ. Ա. Հս. Գնտ. Արն. Չնկ. Պէյ. Օրթ Գզկ Պշք. Իսկ
7 45 Ա. Ռ. Գվ. Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ռ. Հ. Պէպ. Արն. Գրջ. Օրթ. Պշք.
8 45 Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Պէյգ. Բշպ. Չպգ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
9 15 Ենմ Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. ՍԹՆ. Պօյ. Ռ. Հս. Արն. Գրջ. Օրթ. Պշկ.
9 40 Եէնմ, Մէգ, Պէօյ, Թրպ, Պէյգ, Եէնք, Չպգ, Ա, Հս, Արնվ, Պէյլ, Գզկ, Իսկ։
10 — Ենմ. Մգպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ռ. Հս. Պէպ. Արն. Օրթ. Պշկ.
10 25 Եէն, Մէգ, Պէօյ, Թրպ, Եէնք, Օրթք. Պէշ.
10 40 Եէնմ, Մէգ, Պէօյ, Թար, Պէյգ, Բշպ. Չպգ. Գնլ. Ա. Հիս. Գնտ, Վնք, Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ,
11 — Մէգ, Պէօյ, Թարպ, Եէնք, Պօյճ, Ռ, Հս, Արնվ, Օրթաք, Պշք.

Կամուրջէն Վոսփոր մեկնելու

12 30 Պէշկ. Օրթ. Արնվ. Պէպք. Էմիր. Եէնք. Թրպ. Պէօյ. Մէգպ. Ենմ. Ռ. Ա. Գվգ.
1 15 Պշկ. Օրթ. Գրջ. Արն. Պէպ. Ռ. Հս. Մրկ. ՍԹՆ, Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մգպ. Ենմ.
1 30 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Չպգ. Բշպ. Պէյգ. Թրպ. Պէօյ. Մէգ. Ենմ.
2 — Պէշ. Օրթ. Արն. Պէպ. Ռ. Հս. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէգպ. Եէնմ։
2 30 Պէշ. Օրթաք. Եէնք. Թրպ. Պէօյ. Մգ. Ենմ.
3 30 Իսկ. Գուզ. Պէյլ. Չէն. Վանք. Գանտ. Ռ. Հիսար Գանլ. Չուպգ. Բշ. Պհ. Պէյգ. Թրպ. Պէօյք. Մէգպ. Եէնիմ.
3 15 Պշք. Օրթ. Գրջ. Արն Ռ. Հս. Պօյճ. ՍԹԷՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մգրպ. Ենմ.
2 20 Գտպ. Պշկ. Իսկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Արվ. Գնտ. Ա. Ռ. Հս. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ, Պզգ. Թրպ. Պէօյ. Մգպ. Ենմ.
4 — Պշկ. Օրթ. Գրջ. Արվ. Պէպ. Ռ. Հս. Մրկ. ՍԹՆ Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մգպ. Ենմ.
5 — Իսկ. Պշկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ռ. Հս. Գնլ. Չպգ. Մրկ.
5 15 Պշկ. Օրթ. Գրջ. Արվ. Պէպ. Ռ. Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մգպ. Ենմ. Ռ. Ա. Գվ.
6 — Գտպ. Պշկ. Օրթ. Արվ. Պէպ. Ա. Ռ. Հս. Մրկ. Ենք. Պէյգ. Թրպ. Պէօյ. Մգպ. Ենմ.
7 — Պշկ. Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Արվ. Գնտ. Ար. Հ. Պօյճ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մգպ. Ենմ.
7 35 Պէշկ. Օրթք. Արն. Եէնք. Թար. Պէօյ. Մգպ. Ենմ.
8 — Իսկ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպգ. Բաշպհ. Պէյգ. Թրպ. Պէօյք. Մէգպ. Եէնիմ.
8 30 Պշկ. Օրթ. Գրջ. Արվ. Պէպ. Ռ. Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մգպ. Ենմ.
9 15 Պշկ. Օրթ. Արվ. Ռ. Հս. Պօյճ. Ենք. Պէյգ. Թրպ. Պէօյ. Մգպ.
10 5 Գտպ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Չպգ. Բշպ. Պզգ. Թրպ. Մգպ. Ռ. Ա. Գվ.
10 20 Պշկ. Օրթ. Գրջ. Արվ. Պէպ. Ռ. Հս. Պօյճ. Մրկ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մգպ. Ենմ.
10 50 Գտպ. Պշկ. Օրթ. Գրջ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ռ. Հսր. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պզգ. Պէպ. Ենմ. գացող շգ. ն պիտի հաղորդակցի.
11 10 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Չպգ. Բշպ. Պզգ.
11 20 Պշկ. Պէպ. Ռ. Հս. Մրկ. ՍԹԷՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մգպ. Ենմ. հայլէ
11 30 Պշկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Պէպ.
12 — Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք
12 15 Պշկ. Օրթ. Գրջ. Արվ. Պէպ.